

Ne obupaj, zmoremo skupaj

Skrb za zdravje, potrpljenje in dobra mera optimizma so v tem obdobju korenine, v katerih iščemo upanje, pa tudi uteho. A ker znamo, bomo tudi zmogli. Skupaj.

Foto: Aleš Cipot

Mesto kmalu še lepše

»Srečanje s Prekmurci je zame vedno velik dogodek«

Pomagajmo družini, ki ji je zgorela hiša

OB AKTUALNI SITUACIJI, v kateri se je znašel tako rekoč cel svet, izpostavljamo besede (v svojem uvodniku jih poudarja tudi župan) strokovnega direktorja Splošne bolnišnice Murska Sobota dr. Daniela Grabarja, ki je julija letos dejal: »Ta drobn svet mikroorganizmov nam preti in nas pogublja bolj kot vse neumnosti človeštva. Vendar smo ljudje kot družba sposobni živeti drugače. V tem trenutku žal z ukrepi, ki nam včasih niso všeč. Vendar moramo kot družba tlakovati pot prihodnjim generacijam, da se bodo znale soočiti s kriznimi pojavi in se naučiti premagati težave. In pri tem je s svojim skromnim prispevkom pomemben prav vsak posameznik.« Ob tem dodajmo, da je pomembno, dragoceno in častljivo prav vsako življenje, za kar se je potrebno, vredno in nujno boriti z vsemi močmi ter do zadnjega kančka upanja. | Uredništvo

AK POMURJE je gostil 54. kros občinskih reprezentanc, hkrati z njim pa je v tej zvrsti atletike potekalo tudi spomladi predstavljeno državno prvenstvo. V prvi vrsti velja izpostaviti dosežek Urške Martinec iz Murske Sobote, ki je v tekmi za državno prvenstvo pri članicah osvojila drugo mesto. Prav tako srebrno medaljo si je v tekmi za državno prvenstvo pritekla Pia Wolf (pionirke U12). Stopničke so za državno prvenstvo iz domačega kluba dosegli še v dveh ekipnih kategorijah, in sicer pri pionirkah U12 in pionirkah U14. Urška Martinec je v razvrstitvi krosa občinskih reprezentanc zmagala, Zala Ferenčak se je pri starejših pionirkah B uvrstila na drugo mesto, Tvit Trajbarič je dosegel tretje mesto pri mlajših pionirjih B. V klubu se lahko pohvalijo še s štirimi ekipami med dobitniki plaket občinskih reprezentanc, in sicer za drugo mesto pri članicah in starejših mladinkah ter tretje mesto pri starejših pionirkah in mlajših pionirjih. | Geza Grabar

ČLANI FOTOKLUBA MURSKA SOBOTA so v oktobru v avli Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota na ogled postavili tretjo klubske fotografske razstavo »Nočna fotografija«. Obiskovalci so si lahko ogledali 31 fotografij petnajstih avtorjev. Na večinoma barvnih fotografijah, nekaj je bilo tudi črno-belih, je bilo med drugim moč najti motive pokrajine in krajev. »Igra s svetlobo je v nočni fotografiji nekaj posebnega. Veliko je parametrov, na katere je treba biti zelo pozoren,« pove Iztok Lačen, predsednik Fotokluba Murska Sobota, ki je dodal, da je to njihova predzadnja razstava. Zadnjo letošnjo klubske razstavo fotografij bodo odprli v decembru. | Melita Marič

CENTER ZA DRUŽINE MURSKA SOBOTA je izvedel brezplačno spletno predavanje z naslovom »Zakaj ljubezen ni dovolj?«. Predavatelj Milenko Kovačević, strokovni vodja psihoterapevtske ambulante Pamina, transakcijski analitik-svetovalac in psihoterapevt z več kot 28 leti izkušenj na področju dela z ljudmi, je spregovoril o partnerskih odnosih. Kovačević je povedal, da je zaljubljenost odraz otroškega doživljanja, ljubezen pa odraz odrasle odločitve. Parom je med drugim svetoval, naj se čim več pogovarjajo o čustvih, vrednotah in duhovnosti ter o tem, kaj je komu pomembno. Izpostavil je pomembnost vrednot. »Ne glede na vse so vrednote zelo individualne. Nekaj je recimo nekomu zelo pomembno, drugemu pa ni. Pomembno je, da so vrednote med paroma podobne,« je poudaril. Dotaknil se je tudi konflikta, ki je nekaj neizogibnega, nujnega: »Skozi konflikt rastemo in se razvijamo.« | Melita Marič, foto: Pixabay

RIBIŠKA DRUŽINA MURSKA SOBOTA je skupaj s temeljno enoto Bakovci ob gramoznici pri ribiškem domu v Bakovcih pripravila ribiško tekmovanje za prestižni naslov ribiškega carja 2020. Laskavi naslov si je z ulovom 160 gramov težkega ostriza prislužil dvajsetletni Vasja Lupša iz Bakovcev (desno na fotografiji). Povedal je, da je na naslov izjemno ponosen, v prihodnje pa bo s še večjim veseljem hodil na ribiška tekmovanja ter pomagal pri urejanju in vzdrževanju gramoznic, s katerimi po koncesijski pogodbi skrbi ribiška družina. Za nagrado je prejel enoletno karto za ribolov. Drugo mesto je zasedel Alojz Smodiš, ki je ulovil rdečooko, ki je tehtala 140 gramov, na tretjem mestu je pristal Vlado Zver, ki je na trnek ulovil 100 gramov težko androgo. Vsi trije najboljši so člani Ribiške družine Murska Sobota. Nagrade je podelil predsednik temeljne ribiške enote Bakovci Bojan Volkar. | Geza Grabar

V DVORCU RAKIČAN je vrata odprla edina soba pobega v Pomurju. Soba se nahaja v prvem nadstropju severnega dela rakičanskega dvorca. V novo urejenih prostorih dvorca obiskovalce pričakuje zabavna, izvirna in unikatna preizkušnja: pobeg iz zaklenjene sobe. V eni uri morajo obiskovalci rešiti misijo – odkriti skrivne predmete in namige, dešifrirati šifre, razrešiti uganke, zlasti pa logično razmišljati in sodelovati. Je odlična ideja za zabavo v času, ko veljajo omejitve zaradi novega koronavirusa, saj naenkrat lahko vstopi le ena skupina in ne pride do interakcije med različnimi skupinami. Ob tem v sobi veljajo stroga higienska pravila. Igra je primerna za vsakogar, znanje tujih jezikov ni potrebno. Soba pobega je odprta vsak dan, igre so ob 8.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00 in 21.30. Rezervacije terminov zbirajo na elektronskem naslovu booking@ris-dr.si ali na telefonskih številkah 02 535 18 91 in 051 261 557. | Melita Marič

V centru mesta rekonstrukcije

KSENIJA GLAŽAR

V začetku novembra so se začela dela na državni cesti od krožišča pri Zvezdi do križišča s Kocljevo ulico. Rekonstrukcija bo trajala predvidoma do 4. decembra.

V času rekonstrukcije prosijo za razumevanje, strpnost in upoštevanje začasne prometne signalizacije.

Kljub popolni zaporu bodo dostopni do objektov v središču mesta urejeni in označeni. V začetku novembra so se začela gradbeno-obrtniška dela rekonstrukcije in preplastitve državne ceste na odseku od krožišča na Slovenski ulici (pri Zvezdi) do vključno s križiščem s Kocljevo ulico. Zamenjani bodo montažni elementi krožišča in robniki ter urejena meteorna odvodnja. Zaradi večje preglednosti in varnosti bo spremenjena prometna ureditev križišča s Kocljevo ulico. Zamenjani bodo dotrajani asfaltni sloji v območjih krožišča na Slovenski ulici in križišča s Kocljevo ter na vmesnem odseku ceste. Urejene bodo tudi prometna signalizacija in prometne oznake.

Novosti prometne ureditve križišča s Kocljevo in Kardoševo ulico

Prometno ureditev križišča s Kocljevo in Kardoševo ulico bodo zaradi izboljšanja preglednosti in varnosti prilagodili. Poravnali bodo zavijalne vozne pasove na Ulici Štefana Kovača, ukinili levi zavijalni pas iz Kocljeve ulice proti Osnovni šoli I (en pas za vse tri strani vožnje) ter onemogočili obračanje v križišču in diagonalno vožnjo z in na parkirišče pred pošto.

Dostop do pošte in banke urejen

Zaradi del je na odseku od krožišča pri Zvezdi do križišča s Kocljevo ulico do predvidoma 4. decembra popolna zavora območja v vseh štirih smereh. Obvoz je urejen.

cljevo ulico do predvidoma 4. decembra popolna zavora območja v vseh štirih smereh. Za obvoz je poskrbljeno in poteka po Grajski ulici, Ciril Metodovi ulici, Severjevi ulici, Ulici Štefana Kovača, Ulici Staneta Rozmana in Gregorčičevi ulici ter bo ustrezno označen. Dostop do poslovnih objektov v središču mesta bo ustrezno urejen in označen z začasno prometno signalizacijo.

Zaključek del v začetku decembra

Vrednost rekonstrukcije državne ceste, ki jo izvajata Mestna občina Murska Sobota in Direkcija RS za

infrastrukturo, je okoli 183 tisoč evrov. Direkcija financira zamenjave asfaltov in talne označbe, mestna občina, ki projekt sofinancira v polovičnem deležu, pa zamenjave robnikov in v ob križiščih, obnove komunalnih vodov (vodovod, razsvetljava), prometno signalizacijo in podobno. Rekonstrukcija ceste ne spada v ureditev Slovenske ulice, saj gre za ločena projekta. Na mestni upravi pojasnjujejo, da so tudi dela na Slovenski ulici v zaključni fazi in bodo končana v predvidenem roku, v začetku decembra. Tako upajo, da bodo lahko mestno središče v začetku decembra sočasno odprli za promet.

Zamenjani bodo montažni elementi krožišča in robniki ter urejena meteorna odvodnja.

Zaradi del je na odseku od krožišča pri Zvezdi do križišča s Kocljevo ulico do predvidoma 4. decembra popolna zavora območja v vseh štirih smereh. Obvoz je urejen.

Ohranite optimizem

Drage občanke, dragi občani!

Nismo še pozabili letošnje pomladi, ko se je zaradi neznanega virusa skoraj za dva meseca ustavilo življenje po domala vsem svetu. V domači občini smo bili takrat na srečo oddaljeni od stisk, ki so jih ob premagovanju prvega vala epidemije doživljali v bližnjih občinah, drugih krajih Slovenije in pri naših sosedih. To jesen je žal drugače. Virus je še zmeraj tukaj, zdaj tudi med nami, zbolelo je že veliko naših občanov in občanov, žal tudi mojih sodelavcev in znancev. V tem trenutku so zasedene vse razpoložljive postelje na oddelku za bolnike s covidom-19 v naši bolnišnici, okužbe se naglo širijo po domovih starejših. Slike utrujenega zdravniškega in oskrbovalnega osebja ter pozivi na pomoč tokrat žal prihajajo iz naše neposredne bližine.

Toda nekaj je ostalo enako: tudi tokrat dokazujemo, da smo skupaj močnejši! Kljub težkim razmeram smo tukaj za najšibkeje v družbi: starejše, tiste brez toplih obrokov ali brez otroškega varstva, brez prevoza in drobnih vsakodnevnih pomoči. Če bo potrebno, imamo rešitve za začasne namestitve, tudi tokrat so pomoč ponudili številni mladi prostovoljci. Občinski štab Civilne zaščite sodeluje s humanitarnimi organizacijami, povezani smo in pripravljeni pomagati vsem, ki pomoč potrebujejo. Na mestni upravi smo se odločili, da najemnike občinskih nepremičnin za čas epidemije, ko ne morejo izvajati svojih dejavnosti, oprostimo najemnin in občinskih taks. Občanom v stiskah bomo pomagali z enkratnimi denarnimi pomočmi, še naprej bomo podpirali lokalne proizvajalce in podjetnike.

Strokovni direktor Splošne bolnišnice Murska Sobota dr. Daniel Grabar je julija ob občinskem prazniku povedal: »Ta drobni svet mikroorganizmov nam preti in nas pogublja bolj kot vse neumnosti človeštva. Vendar smo ljudje kot družba sposobni živeti drugače. V tem trenutku žal z ukrepi, ki nam včasih niso všeč. Vendar moramo kot družba tlakovati pot prihodnjim generacijam, da se bodo znale soočiti s kriznimi pojavi in se naučiti premagati težave. In pri tem je s svojim skromnim prispevkom pomemben prav vsak posameznik.«

Res je, prav vsak posameznik šteje! Z upoštevanjem ukrepov, potrpežljivostjo in skrbjo za bližnjega bomo rastočo krivuljo okuženih in umrlih v občini, regiji in državi ustavili ter obrnili navzdol. Zagotovo bo zaradi te preizkušnje nekoliko drugačen tudi prihajajoči praznični mesec, vendar naj bo to spodbuda, da bomo drugačni, bolj povezani in bolj hvaležni tudi mi!

Kljub epidemiji si občinska uprava prizadeva, da nadaljujemo s projekti, ki smo si jih zadali. Čeprav občani ne morete neposredno do nas, delo »na daljavo« nemoteno poteka naprej, občinska in zasebna gradbišča v mestu in občini pa tudi v teh časih ne mirujejo. Za lepšo Soboto in nove razvojne priložnosti, ki nas čakajo!

Drage občanke, dragi občani, ostanite zdravi in ohranite optimizem! Pri tem vam lahko pomaga tudi branje Soboških novin s pozitivnimi zgodbami iz našega mesta in krajevnih skupnosti.

Vaš župan,
dr. Aleksander Jevšek

Šport je njegov način življenja

KARLO VRATARIČ:
FOTO: KSENIJA GLAŽAR

Svetnik Zoran Kos se ravna po načelih juda, športa, s katerim se ukvarja že od malih nog. Športno znanje predaja v šoli in klubu, ki ga vodi, najbolj pa ga navdihuje družina.

Zoran Kos iz Murske Sobote je član Liste Marjana Šarca in je bil na zadnjih lokalnih volitvah drugič izvoljen za mestnega svetnika. V prvem mandatu je bil v mestnem svetu predstavnik Liberalne demokracije Slovenije. In kakšne so njegove vrednote, ki ga vodijo v osebnem življenju? »To so delavnost, poštenost in resnicoljubnost, a velik del vsega, kar je del mojih vrednot, sta seiryoku-zenyo in jita-kyoei. To sta načeli, ki me zasledujeta na moji poti, sta del juda, ki je del mojega življenja. Zdravje je zame vrednota nad vsemi, je to, kar nam omogoča bivanje in ustvarjanje.«

»Poudarek mora biti na razvoju sodobne, nove industrije in s tem novih poklicev, ki jih do zdaj nismo poznali.«

Dejaven v številnih športih

Sprošča se z glasbo, zato jo posluša, ko le utegne. »Seveda sta se skozi čas odnos in zvrst glasbe, ki jo poslušam, spremenila. V mladosti sem najraje poslušal rock, še najraje Midnight Oil in Guns N' Roses. Zdaj v avtomobilu poslušam različne glasbene postaje in vse, kar prija duši.« Njegovi hobiji so bili vedno športne narave. V mladosti je treniral judo in nogomet, ki ga je opustil v četrtem razredu osnovne šole. Ob judu je še tekkel, kolesaril, plaval, se potapljal, igral košarko, smučal, rolal in še kaj. »Pridelal sem tudi kako športno poškodbo, zato se z vsemi športi ne morem enako ukvarjati. Zdaj izberem tiste, ki mi jih zdravje dopušča.« Kot diplomant ljubljanske Fakultete za šport je tudi na poklicni poti nerazdružljiv s športom, saj ga poučuje v šoli, pa tudi brez juda ne gre, je namreč predsednik Judo kluba Štorkljice.

Priložnost vidi v industriji in športnem turizmu

O razvoju lokalnega okolja Kos meni, da bi morali narediti vse, da bi privabili in ohranili industrijo, ki bo vodilo razvoja. Poudarek mora biti na razvoju sodobne, nove industrije in s tem novih poklicev, ki jih do zdaj nismo poznali. Brez tega ne bo ničesar! Želi si tudi, da bi mladi imeli možnost in priložnost ostati, se vrniti domov in ustvarjati v okolju, iz katerega izhajajo. »Migracije se dogajajo od nekdaj, a verjamem, da bom uspel nekaj mladih navdihniti za vrnitev in ustvarjanje v domačem okolju.« Meni tudi, da bi epidemijo covida-19 morali izkoristiti za razvoj lokalnega okolja. Tudi na področju turizma je še kar nekaj dela. Veliko priložnost vidi v športnem turizmu, a zopet zamujamo in ne storimo vsega, kar bi lahko naredili na infrastrukturi. »Šport ni le nogomet, ki ga tudi spremljam. Imamo mnogo uspešnih moštvenih in individualnih športov, ki potrebujejo podporo lokalne skupnosti. Tu nas čaka še veliko dela.«

Najbolj ga navdihujeta družina in pokojni oče

Na vprašanje, kdo ga v življenju navdihuje ter zakaj, Kos odgovori, da je to v sedanjem času zlasti družina. »Vsako obdobje v življenju je imelo svoj navdih, trenutno me navdihujeta in mi dajeta energijo žena Klaudija in hči Maša. Vsak trenutek, preživet z njima, je čaroben in hvaležen sem zanj! Pokojni oče Anton Tonček Kos je svetla zvezda na nebu, ki me še vedno spremlja, saj je bil moj navdih že v otroštvu.«

Na podlagi 2. in 6. člena Stanovanjskega zakona (Uradni list RS, št. 69/03, 18/04 – ZVKSES, 47/06 – ZEN, 45/08 – ZVEtL, 57/08, 62/10 – ZUPJS, 56/11 – odl. US, 87/11, 40/12 – ZUJF, 14/17 – odl. US, 27/17 in 59/19), Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Uradni list RS, št. 14/04, 34/04, 62/06, 11/09, 81/11 in 47/14), 4. in 5. člena Odloka o ustanovitvi Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Murska Sobota (Uradni list RS, št. 51/2009 in 57/13) ter Prednostnih kategorij za dodelitev bivalnih enot, ki jih je sprejela direktorica Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Murska Sobota dne 29. 6. 2020 Javni stanovanjski sklad Mestne občine Murska Sobota objavlja

PONOVNI

JAVNI RAZPIS ZA DODELITEV BIVALNIH ENOT ZA STAREJŠE V NAJEM V »BIVALNI SKUPNOSTI ZA STAREJŠE« V IVANOCIJEVEM NASELJU 7 V MURSKI SOBOTI

1. PREDMET RAZPISA

1.1 Predmet razpisa

Predmet razpisa je 6 bivalnih enot za starejše (v nadaljevanju: bivalne enote), od tega 4 bivalne enote za enega uporabnika in 2 bivalni enoti za dva uporabnika, v lasti Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Murska Sobota (v nadaljevanju JSS MOMS), ki so vseljiva na lokaciji v Ivanocijevem naselju 7 v Murski Soboti.

Bivalna enota je soba z lastno kopalnico ter souporabo kuhinje in preostalih prostorov.

1.2 Narava bivalnih enot, najemnina in obratovalni stroški

Bivalne enote so namenjene popolno poslovno sposobnim osebam, starejšim od 65 let, ki jim zdravstvene, ekonomske in psihofizične sposobnosti omogočajo samostojnost v bivalnem okolju in zato institucionalnega varstva v zavodu oziroma domu starejših občanov ne potrebujejo. Bivalne enote niso namenjene osebam, ki potrebujejo domsko oskrbo.

Bivalne enote se oddajo izključno v najem za določen čas z možnostjo podaljšanja.

Najemnina za dodeljene bivalne enote bo določena v višini neprofitne najemnine v skladu z Uredbo o metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih ter merilih in postopku za uveljavljanje subvencioniranih najemnin (Uradni list RS, št. 131/03, s spremembami) in Sklepom o višini neprofitne najemnine za bivalne enote v »Bivalni skupnosti za starejše«, Ivanocijevo naselje 7, Murska Sobota, sprejetim na 6. seji nadzornega sveta JSS MOMS 9. 7. 2020.

Po sedanjih predpisih bo mesečna najemnina za:

- bivalno enoto 1 v izmeri 17,76 m² s souporabo skupnih prostorov 21,92 m² (skupaj 39,68 m²) znašala 81,28 EUR,
- bivalno enoto 2 v izmeri 19,30 m² s souporabo skupnih prostorov 23,82 m² (skupaj 43,12 m²) znašala 88,10 EUR,
- bivalno enoto 3 v izmeri 13,09 m² s souporabo skupnih prostorov 16,15 m² (skupaj 29,24 m²) znašala 60,60 EUR,
- bivalno enoto 4 v izmeri 28,92 m² s souporabo skupnih prostorov 35,68 m² (skupaj 64,60 m²) znašala 130,64 EUR,
- bivalno enoto 5 v izmeri 21,56 m² s souporabo skupnih prostorov 26,60 m² (skupaj 48,16 m²) znašala 98,08 EUR,

- bivalno enoto 6 v izmeri 23,68 m² s souporabo skupnih prostorov 29,23 m² (skupaj 52,91 m²) znašala 107,49 EUR.

Vsaki bivalni enoti pripada še delež skupnih prostorov (kuhinja, terasa, hodniki, stopnišče, garaža).

Poleg najemnine bodo najemniki morali plačevati tudi individualne obratovalne stroške, kot so elektrika, voda in ogrevanje, ter druge stroške, povezane z uporabo stanovanja, in stroške za obratovanje skupnih delov stavbe, kot so stroški razsvetljave in čiščenja skupnih prostorov in okolice ter rednih vzdrževalnih del na skupnih delih stavbe in v okolici, v skladu z normativi za vzdrževanje stanovanjskih stavb in stanovanj.

2. RAZPISNI POGOJI

2.1 Splošni pogoji

Prosilci za dodelitev bivalne enote v najem morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

1. starost nad 65 let. Navedeni pogoj glede starosti morata izpolnjevati tako prosilec kot tudi morebitni ožji družinski član prosilca. Kot ožjega družinskega člana prosilca se, za potrebe tega razpisa, šteje poleg zakonca ali zunajzakonskega partnerja prosilca tudi sorodnik, s katerim bi prosilec želel bivati v bivalni enoti, npr. sestra ali brat prosilca, pod pogojem, da je starejši od 65 let;
2. državljanstvo Republike Slovenije oziroma ob upoštevanju

5. da prosilec ali ožji družinski član ni najemnik neprofitnega stanovanja, oddanega za nedoločen čas in z neprofitno najemnino, razen v primerih iz točke 2.3, ali lastnik ali solastnik drugega stanovanja ali stanovanjske stavbe, katere vrednost presega 40 % vrednosti primerne stanovanja, razen če je stanovanje ali stanovanjska stavba po zakonu oddana v najem za nedoločen čas in z neprofitno najemnino;
6. da prosilec ali ožji družinski član ni lastnik drugega premoženja, ki presega 40 % vrednosti primerne stanovanja. Podlaga za izračun vrednosti drugega premoženja je določitev vrednosti primerne stanovanja, izračunana na način, kot ga določa Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Uradni list RS, št. 14/04, s spremembami);
7. da so poravnani vse obveznosti, izhajajoče iz morebitnega prejšnjega najemnega razmerja oziroma nezakonite uporabe stanovanja v lasti JSS MOMS, ter morebitni stroški sodnega postopka.

2.2 Dohodkovni cenzus

Prosimer je upravičen do dodelitve bivalne enote, če se neto dohodek njegovega gospodinjstva v zadnjem koledarskem letu pred oddajo vloge, za katero so na voljo statistični podatki, giblje v mejah, določenih v spodnji tabeli. Upoštevajo se samo obdavčljivi dohodki.

Število članov gospodinjstva	Meja neto dohodka, izraženega v % in določenega med povprečno starostno pokojnino in povprečno neto plačo	Meje neto dohodka v EUR
1	do 90	do 1020,15 EUR
2	do 135	do 1530,23 EUR

nju vzajemnosti državljanstvo držav članic Evropske unije;

3. stalno prebivališče v Mestni občini Murska Sobota;
4. zdravstveno stanje, ki omogoča samostojnost bivanja, tako da oseba ne potrebuje institucionalnega varstva v zavodu oziroma domu starejših občanov. Ustrezno zdravstveno stanje mora biti podano tako pri prosilcu kot pri morebitnem ožjem družinskem članu prosilca;

2.3 Posebne možnosti udeležbe

Ob izpolnjevanju splošnih pogojev, navedenih v točki 2.1 in dohodkovnega cenzusa, navedenega v točki 2.2, se na razpis lahko prijavijo tudi najemniki in uporabniki stanovanj v lasti JSS MOMS, pod pogojem, da izpraznijo stanovanje in ga po preselitvi v bivalno enoto predajo izpraznjenega oseb in stvari v posest JSS MOMS, pri čemer morajo biti do dne predaje poravnane vse obveznosti v zvezi z uporabo stanovanja.

3. RAZPISNI POSTOPEK

3.1 Podaja vloge

Prosilci, ki izpolnjujejo pogoje in želijo sodelovati na tem razpisu, morajo oddati vlogo na posebnem obrazcu JSS MOMS. Besedilo javnega razpisa in obrazec vloge, s katerim se prosilci prijavijo na razpis, bosta na voljo v elektronski obliki na spletni strani Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Murska Sobota (<http://www.jss-moms.si/>). Če nimate dostopa do spleta, nas pokličite na naše telefonske številke, ki so navedene na koncu razpisa, in vam bomo vlogo poslali na vaš naslov.

3.2 Rok za oddajo vloge

Prosilci lahko vlogo vložijo v času trajanja javnega razpisa od 16. 11. 2020 do 30. 11. 2020.

Vlogo s prilogami prosilci pošljejo s priporočeno pošiljko na naslov: Javni stanovanjski sklad Mestne občine Murska Sobota, Trg zmage 1, 9000 Murska Sobota – s pripisom »Bivalne enote za starejše«.

3.3 Predložitev listinskih dokazil

K vlogi za dodelitev bivalne enote v najem morajo prosilci obvezno predložiti naslednja dokazila:

1. izpolnjen in podpisan obrazec vloge z opisom stanovanjskih in socialno-zdravstvenih razmer; izjavo o premoženjskem stanju prosilca in morebitnih ožjih družinskih članov; izjavo, da prosilec in morebitni ožji družinski član ni najemnik neprofitnega stanovanja, oddanega za nedoločen čas in z neprofitno najemnino, razen v primerih iz točke 2.3; izjavo, s katero prosilec in morebitni ožji družinski član dovolita JSS MOMS pridobivanje podatkov iz uradnih evidenc, in sicer če prosilec ne bo sam predložil vseh dokazil o izpolnjevanju dohodkovnih in premoženjskih cenзов, ter privolitev v javno objavo imena, priimka ter mesta na prednostni listi za dodelitev bivalnih enot v najem;
2. kopijo izpiska iz poročne matične knjige oziroma overjeno izjavo o obstoju zunajzakonske skupnosti; dokazilo o sorodstvenem razmerju v primeru druge oblike skupnosti (bratje, sestre);
3. dokazilo o zmožnosti samostojnega bivanja, ki se do-

kazuje z mnenjem osebnega zdravnika.

Potrdila, ki ne izkazujejo trajnega statusa, ne smejo biti starejša od 30 dni.

Prosilci lahko prav tako predložijo potrdila o državljanstvu, potrdila o stalnem prebivališču in številu članov gospodinjstva. Če prosilci ne bodo sami priložili potrdil o državljanstvu, stalnem prebivališču in številu članov gospodinjstva, bo ta potrdila pridobil JSS MOMS neposredno od pristojnega organa.

JSS MOMS k vlogi priložene listine zadrži in jih po izteku razpisnega roka udeležencem razpisa ne vrača. Prosilec lahko listine predloži v kopiji, s tem da JSS MOMS lahko zahteva, da predloži na vpogled originalne.

4. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Prosilci lahko oddajo vlogo za dodelitev bivalne enote v najem v času trajanja razpisa. Vsaka vloga bo ob prejemu obravnavana, prosilcu pa bo izdana odločba o upravičenosti do dodelitve bivalne enote v najem in uvrstitvi na prednostno listo za dode-

litev bivalne enote v najem.

Strokovna služba JSS MOMS bo preverjala, če so vloge popolne in če prosilci izpolnjujejo razpisne pogoje. Če bo prosilec oddal nepopolno vlogo, bo pozvan k dopolnitvi. Vloge, ki v postavljenem roku ne bodo dopolnjene, bodo zavržene.

Pri obravnavi vlog bodo upoštevane razmere, ki so obstajale v času oddaje vloge in so navedene v vlogi. Ne glede na to je prosilec dolžan nemudoma ali najpozneje v roku 10 dni obvestiti JSS MOMS o vsaki spremembi, ki bi lahko vplivala na upravičenost do dodelitve bivalne enote. Če se v postopku ugotovi, da je prosilec podal neresnične podatke, ni upravičen do dodelitve bivalne enote. Glede dohodkovnih cenзов se uporabijo določila točke 2.2 tega razpisa.

Prosilec, ki se z odločitvijo ne bo strinjal, se lahko zoper odločbo pritoži. Pritožbo naslovi na JSS MOMS. O pritožbi odloči župan Mestne občine Murska Sobota. Odločitev župana o pritožbi je dokončna.

Bivalne enote se upravičencem dodeljujejo po vrstnem redu na

prednostni listi za dodelitev bivalnih enot v najem.

Do dodeljevanja bivalnih enot prosilec s prednostne liste za dodelitev bivalnih enot v najem po tem javnem razpisu bo prišlo po pravnomočnosti prednostne liste za dodelitev bivalnih enot v najem. Prosilce, ki jim bo izdana odločba o upravičenosti po javnem razpisu in jim bo ponujena bivalna enota, a se odločijo, da se ne bodo vselili, se briše s prednostne liste za dodelitev bivalnih enot v najem.

Javni razpis za dodelitev bivalnih enot za starejše v najem v »Bivalni skupnosti za starejše« v Ivanocijevem naselju 7 v Murski Soboti bo objavljen v Soboških novinah in na spletni strani JSS MOMS <http://www.jss-moms.si/>. Vse informacije lahko prosilci dobijo osebno na sedežu JSS MOMS ter na telefonskih številkah 02 525 16 27 in 02 525 16 37.

Direktorica Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Murska Sobota Gaby FLISAR, univ. dipl. ekon.

Mesto kmalu še lepše

KSENIJA GLAŽAR

Čeprav je prve rezultate že opaziti, bo mesto sčasoma pokazalo osveženo podobo.

V Murski Soboti je odprtih več gradbišč. V več projektih z različnimi investicijami se izvajajo gradbena dela, s katerimi mestna občina ureja kolesarske poti, pločnike in ulice, hkrati pa ureja še meteorno odvodnjo, razsvetljavo, vodovodno omrežje in drugo.

Boljše kolesarske povezave

V začetku novembra so se začela gradbena dela z urejanjem kolesarskih povezav ob Lendavski ulici in Zvezni ulici. Na Lendavski ulici, pred stanovanjskimi bloki s številkami 17a, 19, 21 in 23, bo v dolžini 130 metrov obnovljena in razširjena kolesarska steza s pločnikom, urejena bosta parkirišče za avtomobile in meteorna odvodnja, obnovljena bo javna razsvetljava na prehodih regionalne ceste, izvedene bodo talne oznake za slepe in slabovidne, pred trgovino bo postavljena kolesarnica. Na omenjenem odseku se

bo spremenil prometni režim, in sicer na strani parkirišča z vzpostavitev enosmernega prometa v smeri Zavarovalnice Triglav in Elektra Maribor. Parkirišče, kakor tudi uvoz iz smeri regionalne ceste (smer Zavarovalnice Triglav), bo ograjeno s popolno zaporo. Stanovalce in uporabnike poslovnih prostorov zato prosijo za uporabo dostopnih poti in parkirišč iz smeri Elektra Maribor. Zaradi tega bodo začasno odstranjena cvetlična korita za bloki, kar bo omogočilo parkiranje vozil tudi ob stanovanjskem bloku 17a. Dostopi za pešce do objektov (tudi trgovin) bodo zagotovljeni ves čas gradnje. O občasnih prekinitvah dostopa bo prebivalce vnaprej obvestil izvajalec. Urejena bo tudi kolesarska povezava na Zvezni ulici, kjer bo razširjena prometna površina s posebej določenim kolesarskim voznim pasom v nasprotni smeri vožnje (proti Slovenski ulici). Dela, ki jih izvaja podjetje Nograd, bodo zaključena predvidoma do konca letošnjega leta.

Ob kolesarski stezi na Bakovski ulici bo v dolžini 1,4 kilometra nameščenih 32 sodobnih svetilk LED.

Gradbeni stroji brnijo tudi na Kroški ulici, kjer potekajo dela projekta celovite obnove in vzpostavitve kakovostnih kolesarskih povezav.

Trajnostna mobilnost in varovanje okolja

Z ureditvijo in vzpostavitvijo kakovostnih kolesarskih povezav v mestu mestna občina uresničuje cilje Trajnostne urbane strategije na področju trajnostne mobilnosti in varovanja okolja ter zadane cilje Celostne prometne strategije na področju trajnostnih oblik mobilnosti.

Ureditev kolesarskih povezav ob Lendavski in Zvezni ulici se izvaja v okviru projekta CTN »Urejanje kolesarskih povezav – 1. faza«. Naložbo v skupni višini 140 tisoč evrov (od tega Lendavska ulica približno 125 tisoč evrov) sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v višini 80 odstotkov upravičenih stroškov investicije.

Kolesarska steza do Expana razsvetljena

Ob kolesarski stezi na Bakovski ulici, na odseku od Sončne ulice in mimo trgovine Tuš do priključne ceste za Expano, bo v dolžini 1,4 kilometra nameščenih 32 sodobnih svetilk LED. Izvajalec del je Komunala, ki je z izgradnjo te javne razsvetljave začela v začetku novembra. Svetilke bodo ob priljubljeni sprehajalni poti zasvetile predvidoma v začetku decembra. Vrednost investicije je slabih 49 tisoč evrov.

Kroška ulica že dobiva novo podobo

Gradbeni stroji brnijo tudi na Kroški ulici, kjer so se v začetku avgusta začela dela projekta celovite obnove in vzpostavitve kakovostnih kolesarskih povezav. Na mestni upravi pojasnjujejo, da dela potekajo intenzivno in po terminskem planu. Tako sta že končani obnova vodovoda in javna razsvetljava, na zahodni strani so bile položene zaščitne cevi za novo nizkonapetostno omrežje, ki ga na svoje stroške polagata podjetji Elektro in Telemach, skoraj v celoti so izvedeni nasipi na zahodni strani, položeni so bili tudi cestni robniki. V celoti je bila izvedena tudi meteorna odvodnja. Kmalu bodo začeli polagati robnike, sledilo bo asfaltiranje, najprej na zahodni strani. V tem delu pričakujejo, da bo kolesarska steza asfaltirana že sredi decembra. Pri asfaltiranju so odvisni tudi od vremenskih pogojev, zlasti od temperature. Kmalu bodo zaključena še montažna dela na javni razsvetljavi, ki bi naj na Kroški ulici zasvetila že konec novembra.

Obnova vodovodnega omrežja in nekaterih ulic

V letošnjem proračunu so bila sredstva predvidena tudi za preplastitev ulic v mestnih četrtih Partizan in Park ter za obnovo

vodovodnih omrežij. Novo asfaltno prevleko so že dobili Vrazova ulica in Aškerčeva ulica ter dva kraka Južne ulice. Poleg preplastitve je bil v teh ulicah v celoti obnovljen vodovod in položena preostala infrastruktura. V Razlagovi ulici in Ulici Štefana Kuharja obnavljajo vodovodno omrežje, dela so že v zaključni fazi. Skupna vrednost investicije je 230 tisoč evrov in jo s 174 tisoč evri sofinancira država, mestna občina pa bo projekt financirala v višini slabih 56 tisoč evrov. Dela izvaja domače podjetje Pomgrad, podizvajalec je javno podjetje Komunala Murska Sobota.

Cestni robniki in pločnik na Cankarjevi ulici

Na Cankarjevi ulici, na odseku od Slomškove do krožišča z Gregorčičevo, izvajalci pred predvideno obnovo cestišča polagajo cestne robnike in urejajo pločnik v dolžini 400 metrov. Vrednost del je ocenjena na dobrih 52 tisoč evrov, dela pa izvaja Komunala. Sledila bo obnova levega cestišča, ki ga bo financirala Direkcija za infrastrukturo. Na Cankarjevi ulici je bilo že urejeno vodovodno omrežje. Vrednost teh del je znašala dobrih 44 tisoč evrov.

Obnovljeno rusko kegljišče

Na pobudo Društva upokojencev Murska Sobota je bilo na Kocljevi ulici v Murski Soboti obnovljeno rusko kegljišče. To se nahaja ob stavbi, v kateri so društveni prostori in stanovanja upokojencev. Urejena je bila osnovna igralna površina s kegljalno ploščo, položeni so bili tlakovci z robniki ter postavljena žičnata ograja iz kovinskih stebrov in žičnata mreža okrog kegljišča s kovinskimi vrati. Namen obnove kegljišča je zagotoviti ustrezno infrastrukturo za šport in rekreacijo zlasti za starejše in invalide, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo, ter spodbuditi še druge občane k aktivnemu preživljanju prostega časa, gibanju in zdravemu načinu življenja. Ob stavbi se nahaja še balinišče, ki je bilo obnovljeno v letu 2018. Obnovo je izvedlo podjetje Gradbeništvo Hajdinjak, vrednost del pa je znašala 9 tisoč evrov.

V več projektih z različnimi investicijami se izvajajo gradbena dela, s katerimi mestna občina ureja kolesarske poti, pločnike in ulice, hkrati pa ureja še meteorno odvodnjo, razsvetljava, vodovodno omrežje in drugo.

Gradbena dela z urejanjem kolesarskih povezav bodo izvedena ob Lendavski ulici in Zvezni ulici. Na fotografiji del Lendavske ulice pred prenovi.

V Ulici Štefana Kuharja obnavljajo vodovodno omrežje, dela so že v zaključni fazi.

Novo asfaltno prevleko so že dobili Vrazova ulica (na fotografiji) in Aškerčeva ulica ter dva kraka Južne ulice.

Na pobudo Društva upokojencev Murska Sobota je bilo na Kocljevi ulici v Murski Soboti obnovljeno rusko kegljišče.

S skupnimi močmi za skupno dobro

KSENIJA GLAŽAR

Ob vnovični razglasitvi epidemije v oktobru je tudi Mestna občina Murska Sobota sprejela ukrepe za zajezitev širjenja epidemije.

Po vnovični razglasitvi epidemije je župan Aleksander Jevšek znova aktiviral občinski štab Civilne zaščite za izvajanje preventivnih ukrepov in organizacijo pomoči. Štab se je seznanil z nalogami, ki so opredeljene v Načrtu zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh v Mestni občini Murska Sobota, ki je usklajen z republiškim načrtom. Mestna občina je sprejela več ukrepov za zajezitev širjenja epidemije ter pomoč občanom in občanom.

Do preklica so odpovedani vsi javni dogodki v mestni občini in njenih javnih zavodih. Ponovno so na občini vzpostavili dežurno telefonsko številko 041 773 377 (Božo Bohar, strokovni sodelavec Civilne zaščite).

Mestna uprava do nadaljnjega nima uradnih ur, zaprta sta blagajna in vložišče, dosegljivi pa so po elektronski pošti mestna.obcina@murska-sobota.si ali telefonu 02 525 16 77.

Nujno varstvo otrok je zagotovljeno v Vrtcu Murska Sobota (informacije na 02 530 12 34), po potrebi je dežuren tudi oddelek v Vrtcu Lavra (informacije na 02 530 04 01).

Za potrebe prevozov starejših je na voljo brezplačni prevoz PROSTOFER. Prevoz je treba vnaprej najaviti na brezplačno številko 080 10 10.

Ker se situacija spreminja iz dneva v dan, so aktualne informacije in ukrepi v povezavi z boleznijo covid-19 objavljeni na spletni strani občine pod rubriko Covid-19 – vse informacije na enem mestu.

Nihče ne bo ostal brez pomoči

Predstavniki humanitarnih organizacij so na srečanju znova poudarili, da ne bo nihče, ki pomoč potrebuje, ostal brez nje. Rdeči križ deli pakete (potrebna je predhodna najava), dostavo hrane na dom izvaja EHO Podpornica, v Lazarjevem domu so, dokler je to bilo mogoče, delili tople obroke v skladu s predpisi, ko pa so razdelilnico hrane morali zapreti, pomagajo s prehrabnimi paketi in boni. Vsi se prilagajajo trenutnim razmeram in upoštevajo vsa priporočila Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

Razbremenitev plačila najemnin

V Združenju mestnih občin, katerega članica je tudi naša občina, so se dogovorili, da bodo enako, kot so to storile v prvem valu epidemije, za obdobje od razglasitve epidemije in do 30. novembra 2020 občine razbremenile plačila najemnin za najem poslovnih prostorov, zemljišč in gostinskih teras tiste najemnike, za katere na podlagi vladnih odlokov velja prepoved ponujanja in prodajanja blaga in storitev neposredno potrošnikom.

Za dostavo hrane se lahko občani obrnejo na humanitarne organizacije:

- Škofijska karitas: 02 538 11 50
- EHO Podpornica: 041 705 003
- Območna enota Rdečega križa: 02 512 45 20

Zdravstvenim delavcem vnovič izrekamo javno zahvalo za vse, kar so in še bodo storili. HVALA VAM!

Tudi ulice Murske Sobote je načel duh časa, v katerem se nahajamo.

Na voljo tudi psihosocialna podpora

Vstopna ambulanta za covid-19 za obravnavo bolnikov z znaki akutne okužbe dihal (z ali brez vročine) je Zdravstveni dom Murska Sobota. Točka se nahaja na dvorišču zdravstvenega doma, vhod pa je s Kopališke ulice. V času epidemije svetovalci psihologi zdravstvenega doma nudijo psihosocialno podporo.

Kratki razbremenilni pogovori potekajo po telefonu 041 396 192 ali elektronski pošti psiholog.covid19@zd-ms.si ob ponedeljkih, torkih in petkih med 8. in 12. uro ter ob sredah in četrtek med 16. in 20. uro.

Mozaikov program Pomoč na vratih

Pomoč nudi tudi Mozaik, društvo za socialno vključenost. Ker njihove strokovne delavke v programu Pomoč na vratih v času epidemije zaznavajo več stisk in frustracij, še zlasti zaradi zaprtja ustanov, ki so nepogrešljive, so občanom na voljo na telefonskih številkah 070 336 663 in 070 673 759 ter na e-naslovu pomocnavratih@gmail.com od ponedeljka do petka med 9. in 21. uro.

Med epidemijo prav tako izvajajo program Za boljši jutri z demenco. Starejšim osebam, osebam z demenco in njihovim svojcem so na voljo za telefonske pogovore, in sicer na telefonski številki 041 380 430 od ponedeljka do petka med 9. in 18. uro.

150 let šolstva v Bakovcih

KSENIJA GLAŽAR

Neobvezna šola se je v najštevilčnejši vasi v naši občini začela izvajati leta 1870. Pouk je dolga leta potekal na različnih lokacijah. Današnjo, sodobno šolo so dobili leta 1990.

V Bakovcih se je osnovnošolsko izobraževanje začelo v neobvezni šoli v drugi polovici 19. stoletja. Šole so bile takrat še zelo redke. Do leta 1870 so bakovski otroci obiskovali versko šolo v Murski Soboti, po razpoložljivih podatkih se je pouka udeleževalo enajst dečkov in sedem deklic. Neobvezna šola se je v Bakovcih začela septembra 1870. Otroke je v svoji hiši poučeval krojač Janoš Rajbar, a le eno leto, saj se je nato posvetil krojaški obrti. Pouk je potekal v prekmurščini.

Pouk v madžarskem in celo nemškem jeziku

Naslednje leto je občina najela sobo v hiši posestnika Fistra, pouk pa je izvajal Janoš Cigan iz Markišavcev. Kmalu je občina kupila zemljišče družine Berkej (stara bakovska plemiška družina) in šolo zgradila na današnji Poljski ulici. Imela je eno učilnico, stanovanje za upravitelja, klet, podstrešje, kuhinjo in vrt. Pouk je potekal v slovenskem, madžarskem in celo nemškem jeziku. To je bilo zelo naporeno, za učitelja morda celo usodno, saj je umrl v le 28. letu starosti. Nasledil ga je Slovak Justin Bilak, ki je kot učni jezik uvedel madžarščino, slovenščina pa je bila le predmet. Ko se je v 80. letih 19. stoletja Bilak vrnil na Slovaško, je šola v Bakovcih postala državna in prešla pod madžarsko upravo. Leta 1879 je novi upravitelj šole postal Ignac Lang, ki je šolo razširil v dvooddelčno. Med letoma 1906 in 1914

je bil šolski upravitelj Istvan Puskas. V njegovem času je bilo v šoli celo prepovedano govoriti v materinem jeziku. Leta 1908 so po kroniki šole Bakovci dobili drugo šolsko poslopje, in sicer na današnji Ulici ob potoku, kjer je madžarska vlada odkupila hišo Pongraca Posfaya. Namen takratne vlade je bil, da obmejne šole postanejo trdnjave madžarstva. V času vojne veliko otrok šole ni obiskovalo.

Vse več oddelkov, šolski izleti in izobraževanja za odrasle

Po vojni, leta 1920, je šolski upravitelj postal Milan Deškovič, njegova žena Marija pa učiteljica. Šola je kmalu imela tri oddelke. V letih 1921 in 1922 je dobila knjižnico, a z zelo malo knjigami. Knjige so kupili z denarjem, ki so ga zbrali na šolski zabavi s petjem. Uvedli so kmetijsko-prirodoslovesni pouk in šolsko vrtnarstvo ter pozneje še kmetijsko nadaljevalno šolo za odrasle. Število oddelkov je z leti narasčalo. Šola je, po zapisih sodeč, med letoma 1920 in 1940 izvajala tudi šolske izlete.

Današnja šola iz leta 1990

O novem šolskem poslopiju so razmišljali že leta 1939, a je načrte prekrizala vojna. V šolskem letu 1946/47 sta se šoli v Bakovcih in Dokležovju združili, šola v Dokležovju je podružnična šola še danes. V povojnih letih je šola poleg pouka organizirala tudi te-

čaje (krojaški, kuharski, šiviljski, pekarski). V času ravnateljavanja Zoltana Harija so dodatno učilnico najeli v Fistrovi hiši na današnji Vrtni ulici. Pri gradnji nove šole paviljonskega tipa s štirimi učilnicami, ki se je začela leta 1958, so na pomoč s prostovoljnim delom in prevozi priskočili krajani. Kmalu je zaradi pomanjkanja učilnic pouk potekal dvoizmensko. Leta 1965 je šola dobila prvi del šolskega igrišča, leta 1969 pa še drugi del. V šolskem letu 1970/71 se je od šole Bakovci odcepil Krog in priključil takratni OŠ Karel Destovnik Kajuh (danes OŠ II Murska Sobota).

Ker je v 80. letih pouk potekal v več oddaljenih stavbah, ki so bile povečini v zasebni lasti, se je znova pojavila potreba po novi šoli, ki so jo v Bakovcih dobili leta 1990. Te lovadnico so zaradi pomanjkanja finančnih sredstev dogradili leta 1999. Šolo so nato vodili še Štefan Antolin, Janko Rožman, Vanda Sobočan in od leta 2015 Jožica Lukač.

Nekdanji učitelji na obisku

Jožica Lukač pravi, da so v počastitev te pomembne obletnice želeli oktobra pripraviti slovesnost, a so jo zaradi aktualnih razmer preložili. V okviru tedna otroka so na šoli potekale različne dejavnosti, ko so učenci spoznavali kraj, stare obrti, šege in navade. Obiskali so jih tudi nekdanji učitelji in učencem pripovedovali o pouku nekoč.

O novem šolskem poslopiju so razmišljali že leta 1939, a je načrte prekrizala vojna. V šolskem letu 1946/47 sta se šoli v Bakovcih in Dokležovju združili, šola v Dokležovju je podružnična šola še danes.

Nekoč inovativna šola z veliko odličnimi športniki

Janko Rožman je bil ravnatelj šole v Bakovcih dve desetletji. Sprva je kot učitelj telesne vzgoje poučeval v Rogaševcih in pri Gradu. Po prihodu v Bakovce so se, kot pravi, našli športni navdušenci, ki so začeli prirejati vaška tekmovanja v različnih športnih aktivnostih. Govorilne ure so želeli nagraditi s sodelovanjem med učenci in starši. Nastali so teki dvojic oziroma parov, v katerih so sodelovali učenci in starši ali stari starši, kar je bilo v takratnih časih edinstveno v Sloveniji. Izvedli so jih več kot dvajsetkrat. V sodelovanju z Mitom Trefaltom so leta 1982 izvedli družinski dan z različnimi skupinskimi igrami, kjer so učenci naloge opravljali skupaj s starši. O tem so poročali celo v časopisih in na televiziji. Izvajali so tudi razna šolska športna tekmovanja ter izbirali najboljše športnike in najbolj športni razred. V jedilnici je bila postavljena tabla z dosežki učencev. Telesno vzgojo so povezali z matematiko in računali povprečne čase v teku. Pozimi so v bližini šole izvajali celo tek na smučeh. Šola je v športu na držav-

Pouk v šoli je sprva potekal v prekmurščini. | Foto: arhiv OŠ Bakovci

ni ravni dosegala zelo dobre rezultate, v hokeju na travi in judu so imeli celo državne prveke.

Pomembno je sodelovanje

Rožman pravi, da so izvajali še šole v naravi in raziskovalne tabore ter se predstavljali s folklorno skupino, poseben tabor so izvajali za romske otroke, spodbujali so mednarodno sodelovanje, izvajali izmenjave itd. Pove tudi, da so bili prva eko šola v Sloveniji. Imeli so šolski čebelnjak, sadili in sušili so začimbnice, obirali in sušili jabolka in še kaj. Današnjim učencem je ob obisku povedal, da je pomembno sodelovanje ter da morajo biti pogumni in dajati pobude, ne le čakati na druge.

Za ženske v stiski

KSENIJA GLAŽAR

Od junija letos deluje v Murski Soboti nova enota Pomurskega materinskega doma s svetovalnico Škofijske karitas Murska Sobota.

Osnovni cilj programa Pomurski materinski dom je krepitev moči uporabnic, da se bodo zmogle in znale soočiti z vsakodnevnimi življenjskimi izzivi. Podporo jim dajejo s svetovanjem, zagovorništvom in soustvarjanjem dobrih pogojev za nov, drugačen način življenja, da lahko izstopijo iz vloge žrtve v vlogo soustvarjalca novih in boljših medsebojnih odnosov, ki omogočajo rast v vse večjem socialnem vključevanju.

Komu je dom namenjen?

Materinski dom je namenjen nosečnicam, porodnicam in materam, ki se nimajo kam umakniti, potrebujejo prostor za umik, za-

govornika in svetovanje ter pomoč v vlogi materinstva. Namenjen je tudi ženskam z otroki, ki so doživljale nasilje in se ne želijo vrniti v nasilen odnos, ne morejo več živeti s partnerjem, se želijo umakniti, umiriti in spremeniti svoj način življenja. Sprejmejo tudi ženske v socialni stiski, v primerih, ko imajo že odrasle otroke in potrebujejo umik v varen prostor. V materinskem domu dobijo takojšnjo oskrbo, pomoč in možnost umika iz ogroženega območja. V okviru materinskega doma uporabnicam nudijo tudi strokovno podporo. Strokovne delavke skupaj z uporabnico oblikujejo individualni načrt pomoči. Zagotavljajo osebno pomoč, zagovornišтво, svetovanje, pomoč pri uveljavljanju

pravic in iskanju zaposlitve ter pri urejanju bivalnih razmer. Uporabnice spodbujajo k ohranjanju odnosov z ožjo oziroma širšo socialno mrežo. Nudijo jim tudi pomoč pri negi, skrbi in vzgoji otrok. Pred sprejemom z uporabnicami izvedejo uvodni informativni razgovor, kjer jim poleg delovanja doma in poteka vsakodnevnega življenja predstavijo tudi pravice in dolžnosti.

Od junija enota tudi v Murski Soboti

Kot pravi Vlasta Glavač, vodja programa Prvi pomurski materinski dom s svetovalnico, je prva enota materinskega doma zaživela leta 2016 pri Sv. Juriju

Ženske in matere lahko v materinski dom pridejo ali pokličejo same ali pa jih za sprejem predlagajo druge strokovne službe.

ob Ščavnici, druga pa junija letos na Cvetkovi ulici v Murski Soboti. V obeh enotah je na voljo pet sob, ki so urejene tako, da lahko v sobi z materjo biva tudi otrok. Oktobra sta murskosoboško enoto blagoslovila škof dr. Pe-

ter Štumpf in predsednik Škofijske karitas Murska Sobota Jožef Hozjan. Program sofinancirajo ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter pomurske občine, za kar so jim hvaležni.

Bolezen, ki je na pohodu

MELITA MARIČ

V Sloveniji število sladkornih bolnikov narašča.

Na svetu živi okrog 245 milijonov ljudi s sladkorno boleznijo. Vsako leto za to boleznijo zbolijo okrog sedem milijonov ljudi. V Sloveniji ima sladkorno bolezen osem odstotkov prebivalcev.

14. november – mednarodni dan sladkorne bolezni

Vsako leto 14. novembra obeležujemo svetovni dan sladkorne bolezni. V Društvu diabetikov Murska Sobota ta dan obeležijo z različnimi aktivnostmi. Med drugim pripravijo predavanje in pohod po ulicah Murske Sobote. V sodelovanju s Centrom za krepitev zdravja ZD Murska Sobota v nakupovalnem središču BTC City Murska Sobota mimoidočim merijo krvni sladkor ter jih ozaveščajo o pomenu in posledicah bolezni. Letos so bile vse aktivnosti zaradi novega koronavirusa odpovedane.

Osvetlitev gradu v modro barvo

Na pobudo Zveze društev diabe-

tikov Slovenije in murskosoboškega društva diabetikov se je mestna občina tudi letos pridružila akciji in v ta namen Soboški grad osvetlila z modro svetlobo. Občina s tem pomaga pri ozaveščanju javnosti pri reševanju problematike sladkorne bolezni.

Društvo diabetikov Murska Sobota

Društvo je bilo ustanovljeno 26. marca 1986 in šteje okrog dvesto članic in članov. Prvi predsednik društva je bil Slavko Jesenik, in to med letoma 1986 in 1989. Nasledila ga je Nada Šebjanič (1989–2006). V obdobju 2006–2013 je društvu predsedoval Darko Mihelič, v nadaljevanju Danijela Šantl Pintarič (2013–2019), od leta 2019 pa mu predseduje Igor Vitez. Članice in člani program dela za tekoče leto sprejmejo na občnem zboru. V koledarskem letu izvedejo številne aktivnosti. Organizirajo strokovna predavanja, ki jih izvedejo strokovni delavci, zdravniki in višje medicinske sestre, ki predstavljajo novosti pri pripomočkih za sladkorne bolnike, po-

Gibanje je pomemben del zdravja. | Foto: arhiv Društva diabetikov Murska Sobota

svečajo se tudi prehrani. V društvu organizirajo še kuharske delavnice, družabna srečanja, kot je kostonjev piknik, in izlete. V jesenskih in zimskih mesecih v telovadnici Ekonomske šole Murska Sobota telovadijo pod vodstvom fiziote-rapevtk. Spomladi in poleti izvajajo nordijsko hojo, udeležujejo se športnih (balinanje) in družabnih iger, kot sta šah in kartanje. S proslavo počastijo kulturni praznik, vsako prvo sredo v mesecu pa se srečujejo v prostorih kluba Pomurske gospodarske zbornice.

Ljudje še vedno premalo osveščeni

»Letošnje leto je delovanje dru-

štva zaradi koronavirusa okrnjeno. V začetku leta smo izvedli nekaj športnih aktivnosti in bili v Termah Dobrna, nato pa se je vse skupaj zaradi epidemije zaustavilo,« je povedal predsednik društva Igor Vitez. »Sladkorni bolniki so rizična skupina, zato se ne udeležujemo srečanj in se izoliramo ter poskrbimo zase. Trenutne razmere in težke socialne razmere postavljajo ljudi v depresivno stanje, kar vpliva tudi na sladkorno bolezen. Ni za vse kriva prehrana,« izpostavi Vitez. »Na zadnjem srečanju predsednikov društev diabetikov smo poslušali predavanja o prehrani. Posebne diete pri sladkornih bolnikih pravzaprav ni, pomembna sta količina in čas

prehrane. Vse je treba uporabljati v zmernih količinah,« še pove Vitez in doda, da so pomembni gibanje, rekreacija in življenje brez stresa.

»Ljudje v Pomurju so seveda premalo osveščeni, saj se ne zavedajo, kakšne posledice pušča sladkorna bolezen. Mislim pa, da je sladkorna bolezen pri nas precej razširjena. Zato se je dobro posvetovati s strokovnjaki. V diabetični ambulanti Splošne bolnišnice Murska Sobota imamo dobro ekipo zdravnikov in strokovnih delavcev,« pove Vitez, ki upa, da se bo v letu 2021 stanje glede koronavirusa ustalilo ter da bo društvo znova zaživel in začelo delovati s polnim zagonom.

Tri desetletja društva Romani Union

KSENIJA GLAŽAR

Ustanovljeno je bilo leta 1990 v Murski Soboti. Januarja 1991 je bilo registrirano kot prva romska politična organizacija v Sloveniji. Pobudnik in ustanovitelj društva je bil Jožek Horvat - Muc, ki je predsednik društva še danes.

Po registraciji so se v romskem društvu začeli pogovarjati o zaposlovanju, izobraževanju, bivalnih razmerah in drugih temah, povezanih z Romi. Že leta 1991 so komisiji za ustavno vprašanja posredovali predloge za izboljšanje dopolnila k ustavi glede statusa Romov v Sloveniji. Skupščini občine Murska Sobota so leta 1992 predlagali vključevanje Romov v lokalno samoupravo, urejanje komunalnih zadev v romskih naseljih, večjo pomoč Romom, strokovno pomoč otrokom pri nadaljnjem šolanju in podporo romski kulturi. Leta 1996 so ustanovili Zvezo Romov Slovenije, ki se je pozneje preimenovala v Zvezo Romov Slovenije. Opravili so več pomembnih razgovorov o

ureditvi položaja Romov v Sloveniji. Pogovore so opravili tudi s predstavniki evropskih institucij. Organizirali so številne seminarje, tabore in izobraževanja. Največje uspehe med Romi v Sloveniji so dosegli na političnem in kulturnem področju. Med drugim so se lotili samostojnega založništva. Izdajajo lastne knjige, časopis, zgoščenke in romske pravljice. Ustanovili so gledališko in folklorno skupino. Gledališka skupina deluje od leta 1992, folklorna, ki ohranja romske ples in glasbo, pa od leta 1997. Od leta 1994 so izvajali mednarodni romski tabor.

Med dvema ognjema

Jožek Horvat - Muc je pred

časom o delovanju v romskem društvu povedal: »Ves čas sem bil med dvema ognjema – med večinskim narodom, ki ga je bilo treba prepričevati, in Romi, ki jih je bilo treba prebujati. Kritizirali so me in mi nasprotovali tako na eni kot na drugi strani. A sem za razliko od maloštevilnih romskih intelektualcev, ki so se raje skrili v večinskem narodu, vztrajal in se nenehno izpostavljaj.«

Ob 30. obletnici pripravili okroglo mizo

Na okrogli mizi je Geza Bačič povedal, da je Jožek Horvat - Muc z društvom Romani Union kot prvim romskim društvom pri nas začel pravo gibanje. Po usta-

Romsko društvo Romani Union si je v širšem okolju med Romi in Neromi ter doma in v tujini uspelo ustvariti ime in ugled.

novitvi je v dveh letih nastalo trideset podobnih društev po Sloveniji in nato zveza Romov. Začeli so iz nič ter postali sogovornik lokalne skupnosti in države. Andrej Gerenčer, nekdanji murskosoboški župan, je povedal, da so že zgodaj razmišljali, da bi v reševanje romske problematike vključili njihovega predstavnika, ki bi ga samoupravno izvolili Romi. Z razgovori so začeli že leta 1989, pripadniki romske skupnosti pa so lahko svojega predstavnika v občinske svetne volili z zakonom o ustanovitvi občin leta 1994. Za prvega predstavnika romske skupnosti v murskosoboškem občinskem svetu je bil izvoljen Janez Šarkezi, ki je bil po besedah Gerenčerja zelo korekten. Nasledil ga je Darko Rudaš, ki je romski svetnik v murskoso-

boškem mestnem svetu še danes. Romeo Horvat je povedal, da se je kot član romskega društva Romani Union v mladih letih rad udeleževal romskih taborov. Tam je spoznal številne prijatelje iz celotne nekdanje Jugoslavije, prijateljske vezi pa ohranjajo še danes. Pod okriljem društva je izdal pesniško zbirko.

Damijana Pestner, prav tako članica romskega društva, pravi, da je z društvom odrasla. Sodelovanje ji je v petnajstih letih delovanja prineslo veliko izkušenj z različnih področij. Veliko se je naučila o romski zgodovini in kulturi. Po zaključku okrogle mize je v glasbeni točki nastopila romska glasbena skupina Šukar, ki podobno kot romsko društvo Romani Union letos praznuje trideset let delovanja.

»Govorice, da Covid-19 ni nevaren, so zavajajoče in škodljive«

KSENIJA GLAŽAR

Z direktorjem Splošne bolnišnice Murska Sobota Bojanom Korošcem smo se pogovarjali o aktualnih razmerah v murskosoboški bolnišnici.

»Tudi v naši okolici in v naši bolnišnici smo imeli in imamo bolnike s hudimi težavami, zlasti z respiratornimi težavami, telesno slabostjo, prebavnimi težavami in splošno fizično oslabelostjo. Zato ne podcenjujmo sedanjega časa, ki nas ogroža.«

Na dan intervjuja (4. 11. 2020) je bilo pri njih hospitaliziranih 130 bolnikov, trinajst jih je na intenzivni terapiji, največji val okuženih pa pričakujejo v sredini novembra. Investicije so v letošnjem letu morali omejiti na adaptacije in prenoje za potrebe obravnave bolnikov z boleznijo covid-19, čaka jih še velika prenova dializnega oddelka in starega laboratorija za potrebe kardiologije.

Kako je poskrbljeno za zdravljenje bolnikov z novim koronavirusom v Splošni bolnišnici Murska Sobota? Koliko postelj jim je na voljo, kje so nameščeni?

V bolnišnici smo po navodilu ministrstva za zdravje in na podlagi višanja števila okuženih s koronavirusom v regiji povečali število postelj za te bolnike. Trenutno (4. 11. 2020) imamo 110 postelj za akutne bolnike in trinajst postelj za njihovo intenzivno zdravljenje. Trenutno je hospitaliziranih 130 bolnikov v tako imenovani sivi in rdeči coni, od tega jih je trinajst na intenzivni terapiji. Stanje nekaterih je zelo resno in potrebujejo intenzivno zdravljenje. Bolniki s koronavirusno boleznijo so trenutno nameščeni v prostorih stare stavbe ginekološko-porodniškega oddelka. Bolniki, ki zaradi te bolezni potrebujejo intenzivno zdravljenje, so nameščeni v prostorih enote za intenzivno terapijo oddelka za perioperativno medicino. Tudi infekcijski oddelek, del pediatrije in pljučni oddelek smo namenili tem bolnikom. Na otroškem oddelku imamo prav tako vzpostavljeno sivo in rdečo cono.

Koliko obolelih se je doslej zdravilo v murskosoboški bolnišnici? Kdaj pričakujete največji val okuženih?

Spomladi nismo imeli hospitaliziranih bolnikov s koronavirusom. Bolnike s potrjeno okužbo smo premeščali v UKC Maribor in UKC Ljubljana. Pri nas so bili bol-

niki testirani in v sivi coni so počakali na izvid brisa iz Maribora. Glede na izvid so bili pozitivni premeščeni v mariborsko bolnišnico, negativni pa glede na klinične težave v našo bolnišnico. Od septembra je bilo hospitaliziranih 172 bolnikov, v enoti intenzivne terapije je bilo v tem času 26 teh bolnikov. Zdaj je tudi naša bolnišnica postala bolnišnica za covid-19 prvega reda. Po navodilu ministrstva za zdravje smo povečali število postelj za te bolnike, tako da imamo trenutno 110 akutnih in trinajst intenzivnih postelj. Vse so zasedene. Največ okuženih pričakujemo v tekočem in prihodnjem tednu, torej v sredini novembra. Doslej je v murskosoboški bolnišnici umrlo šestnajst ljudi z boleznijo covid-19.

Koliko zaposlenih skrbi za okužene s koronavirusom?

Za te obolele skrbi štirideset medicinskih sester. Gre za diplomirane medicinske sestre v intenzivni terapiji in srednje medicinske sestre.

Kako resno je stanje obolelih za koronavirusno boleznijo, kakšne starosti so najpogostejše? Imajo tudi pridružene bolezni in katere so najpogostejše?

Pretežno gre za starejšo populacijo, hospitalizirane pa imamo tudi mlajše bolnike. Povprečna starost hospitaliziranih bolnikov s koronavirusno boleznijo je nad 70 let. Hospitalizacija je različno dolga glede na resnost okužbe. Pri bolnikih s pridruženimi boleznimi hospitalizacija traja dalj časa. Najpogostejše pridružene bolezni so popuščanje srca, generalizirana arterioskleroza, kronični bronhitis in ledvično popuščanje.

Kako se pred to novo boleznijo zaščititi, kaj svetujete občanom?

K uspešnemu obvladovanju širjenja bolezni odločilno pripomore odgovorno vedenje do sebe in drugih. To pomeni, da dosledno

izvajamo preventivne ukrepe, kot so nošenje zaščitne maske, upoštevanje varne razdalje ter dosledna higiena kašlja in rok. Širjenje okužbe lahko dodatno omejimo z uporabo mobilne aplikacije za varovanje zdravja in življenja ljudi #OstaniZdrav, ki nas obvesti, če smo bili v stiku z okuženo osebo.

Veliko beremo, da v slovenskih bolnišnicah primanjkuje kadra. Zakaj? So potrebna posebna znanja?

Že pred nastopom bolezni covid-19 so bile vse slovenske bolnišnice in tudi naša podhranjene z zdravstvenim negovalnim kadrom za približno dvajset odstotkov. Ob nastopu te bolezni in zaradi posebnih pogojev obravnave bolnikov je ta primanjkljaj še večji. Posebna znanja za delo so potrebna zlasti v intenzivnih enotah in za delo z respiratorji, sicer pa je še posebej obremenilno delo v skafandrih. Na poziv smo pridobili pet dodatnih diplomiranih medicinskih sester, in sicer tri iz Zdravstvenega doma Murska Sobota ter po eno iz Zdravstvenega doma Lendava in Psihiatrične bolnišnice Ormož. Danes se nam bosta pridružili še dve diplomirani medicinski sestri iz Zdravstvenega doma Gornja Radgona.

Nekateri so mnenja, da ta novi virus ni tako nevaren, celo manj od navadne gripe. Kaj jim sporočate? Kakšna je razlika v primerjavi z gripo?

Govorice o nenevarnosti bolezni covid-19 so zavajajoče in škodljive. Tudi v naši okolici in v naši bolnišnici smo imeli in imamo bolnike s hudimi težavami, zlasti z respiratornimi težavami, telesno slabostjo, prebavnimi težavami in splošno fizično oslabelostjo. Zato ne podcenjujmo sedanjega časa, ki nas ogroža. Obe bolezni povzroča virus, tudi njuni simptomi so podobni. Pri obeh se pojavi povišana telesna temperatura, glavobol, kašelj in slabo počutje.

Za gripo je značilen še nahod, ki ga pri covidu-19 po večini ni. Covid-19 lahko povzroči stanje, ki ga imenujemo obojestranska intersticijska pljučnica, ta pa pri gripi ni tako pogosta. Druga razlika je, da ne poznamo načina zdravljenja, s katerim bi lahko zdravili covid-19. Zaradi koronavirusne bolezni v povprečju umre en človek na 150 okuženih ljudi, pri gripi pa zaradi pridruženih bolezni en človek na 1500 okuženih. Zato strokovnjaki trenutno predvidevajo, da covid-19 povzroči desetkrat več smrti kot gripa. Lastnosti virusa so očitno drugačne. Bolj je prilagojen na vstop v človeško telo, lažje prodira v človeške celice in se očitno tudi boljše širi, kot se širi virus gripe. To so osnovne značilnosti, verjetno bomo bistveno več vedeli čez mesec ali dva, ko bo na voljo več podatkov. Obstaja pa še ena, prav tako pomembna razlika: za gripo obstaja cepivo.

Bliža se čas gripe. Ste s precepljenostjo proti gripi pri nas zadovoljni?

V minulih letih s precepljenostjo proti gripi nismo bili zadovoljni. Letos opazamo, da je drugače, saj je cepivo proti gripi zelo hitro pošlo. Tudi precepljenost proti drugim boleznim je letos višja v primerjavi z minulimi leti.

Kako je z ambulantnimi in specialističnimi pregledi v bolnišnici? Se čakalne vrste za preglede podaljšujejo in kje so najdaljše?

Začasno smo odpovedali in preložili veliko specialističnih pregledov, tudi operativnih posegov, razen zdravstvenih storitev, označenih s stopnjo nujnosti nujno in zelo hitro, onkoloških storitev in obravnave nosečnic, razen tistih, kjer obstaja neposredna posledica za bolnika. Bolnike, ki zaradi začasnih ukrepov o neizvajanju nenujnih zdravstvenih storitev ne bodo prišli na pregled, bomo obvestili oziroma prenaročili na prvi prosti (dodatni) okvirni termin. O okvirnem terminu bodo obveščeni, ko

bodo znani urniki dela v bolnišnici. Vsi bodo obveščeni na telefonske številke, ki so jih podali ob naročilu, ali pisno po navadni pošti. Čakalne dobe v naši bolnišnici so trenutno najdaljše v internističnih ambulantah, pri fizioterapevtski obravnavi, kolonoskopiji, gastroenterološkem pregledu, na področju kardiologije. Težko je predvideti, ker ne vem, kaj nas čaka jutri. Vsi bolniki so obveščeni o trenutnih čakalnih dobah in glede na to se jim ponudi možnost, da lahko storitev opravijo drugje.

Kakšne so aktualnosti v letošnjem letu? Ste izvedli pomembnejše investicije?

Večina ukrepov je letos namenjena prilagajanju bolnišnice novim razmeram zaradi bolezni covid-19. Gre za adaptacije in prenavljanje stare porodnišnice in drugih oddelkov, vse zaradi dodatnih potreb za obravnavo teh bolnikov. Pred nami je velika prenova dializnega oddelka in starega laboratorija za potrebe kardiologije.

Pred kratkim, točneje septembra, smo lahko prebrali, da so mladi slovenski zdravniki največ odličnih ocen namenili murskosoboški bolnišnici in njenim mentorjem.

Veseli smo mnenja mladih zdravnikov, ki so pri nas stažirali, kar pomeni, da se uspešno vključujejo v naše vsakdanje delo, diagnostiko in terapijo bolnikov ter da se bodo po opravljenem stažiranju v večjem številu lahko hitro vključili v naše vsakdanje bolnišnično delo. Seveda gre pohvala mentorjem in mladim zdravnikom za uspešno sodelovanje.

Zaradi koronavirusne bolezni v povprečju umre en človek na 150 okuženih ljudi, pri gripi pa zaradi pridruženih bolezni en človek na 1500 okuženih.

»Srečanje s Prekmurci je zame vedno velik dogodek«

KSENIJA GLAŽAR
FOTO: ALEŠ CIPOT

Naziv častni občan Mestne občine Murska Sobota je v letošnjem letu pripadel prvemu predsedniku Republike Slovenije Milanu Kučanu. Z njim smo spregovorili o Sloveniji nekoč in danes, otroštvu v Prekmurju, prvih korakih v politiko in upokojskem vsakdanu.

Milan Kučan je del življenja preživel v Murski Soboti, kamor se, kot sam pravi, še vedno rad vrača.

Rodili ste se leta 1941 v Križevcih, v učiteljski družini. Kaj nam lahko poveste o svojih spominih na ta zgodnja otroška leta?

Drži, rojen sem v Križevcih. A sem med vojno živel razpet med Križevci in Prosenjakovci, kjer sta živela dedek in babica, občasno pa tudi v Kuštanovcih, kjer so živeli prijatelji mojih staršev. Spominjam se, da nas je dedek s sanmi vozil po zasneženih gričih med Kančevci in Prosenjakovci. Moj prvi prijatelj je bil Bačičev Gezek, ki je bil pekov sin, stanovali so čez cesto. Njegova babica je bila po poklicu babica in naju je oba spravila na svet. Po vojni smo se preselili v Mursko Soboto. Pozneje smo se na Goričko občasno vračali ter se v glavnem družili z Bačičevimi in Beerovimi. V Beerovi družini so takrat odrasli moji prijatelji Nikolaj, ki je danes znani slovenski umetnik, pa Pubek, ki je bil gozdar, in Cica, ki se je pozneje poročila s protestantskim duhovnikom Jošarjem. Občasno je v Križevce prihajal k sorodnikom tudi znani risar Miki Muster. Še hranim fotografije, na katerih me je držal v naročju, čeprav pozneje ni bil prijazen do mene.

Po drugi svetovni vojni ste se preselili v Mursko Soboto. Kje ste stanovali? Kakšno je bilo mesto takrat, kako se ga spominjate?

Oče je med vojno padel, zato smo se preselili v Mursko Soboto. Mama se je drugič poročila. S starejšo sestro sva dobila še tri mlajše sestre, v naši družini je tako bilo pet otrok. Odlično se razumemo. Najprej smo stanovali na Ivanocijevi ulici, nasproti Rituperjeve trgovine, ki je danes seveda več ni. To je bila edina enonadstropna hiša v naši ulici, ki se je raztezala do današnjega gasilskega doma. Spominjam se, da smo se na velikem bregu sankali, kar se morda danes zdi čudno. Nato smo se preselili na Cankarjevo ulico, kjer še danes sta

nuje moja sestra Dragica. Spominjam se, da smo se selili pozimi. V Martinišču se spomnim vojakov, njihovih konjev in vozov ter slame, ki je padala z njih. Spominjam se tudi prijaznega trgovca Geze Lutarja, ki nam je vsake toliko delil bombone, da mu nismo preveč nagajali. Kmalu sem v šoli dobil nove prijatelje: Jožeta Brunca in njegovega brata Dičija, pa Bruna in Doda Rituperja. Občasno nas je discipliniral Jože Horvat - Jaki, znani umetnik, ki je pozneje živel v Nazarjah in s katerim sva ohranila redne stike. Šolo sem najprej obiskoval v Soboti na nekdanji Titovi ulici, kjer danes stoji blok, nato pa gimnazijo, kjer je danes Osnovna šola II. To so bila zelo lepa leta. Ko sem odšel v Ljubljano, sem se bolj malo vračal v Mursko Soboto, počitnice pa sem v glavnem preživel na mladinskih delovnih brigadah. Po diplomah sem ostal v Ljubljani, čeprav sem bil trdno odločen, da se vrnem v Mursko Soboto, naredim pravosodni izpit in se zaposlim na sodišču. A je življenje pisalo drugačne poti. V Prekmurje se danes pogosto vračam.

Pot vas je nato vodila v Ljubljano. Kakšne so bile vaše želje, ko ste zapuščali Prekmurje?

Precej zaslug za moj študij prava v Ljubljani je imel oče mojega prijatelja Marjana, Vanek Šiftar, takrat tožilec, ki me je nagovarjal, da je to zame najbolj primeren študij. Veliko sva se pogovarjala o tem, dodatno pa me je prepričala knjiga Frana Milčinskega »Ptički brez gnezda«. Želel sem postati sodnik za mladoletnike, a se je življenje obrnilo drugače. Spoznal sem ženo Štefko, ki je bila en letnik za mano na Filozofski fakulteti. To eno leto sem jo želel počakati v Ljubljani, a se je eno leto nato raztegnilo vse do danes.

Med študijem ste se začeli ukvarjati s politikom. Povejte nam kaj o svojih političnih začetkih.

Težko rečem, kdaj se je moje re-

sno politično delo začelo. S politiko sem se v bistvu začel ukvarjati že v gimnazijskih letih. Janko Liško, profesor na gimnaziji, ki je vplival na vrsto prekmurskih študentov, je okoli sebe zbral nekaj mojih sošolcev in leto dni mlajših. Na Pravni fakulteti v Ljubljani so me kot študentskega predstavnika predlagali v svet ljubljanske univerze. Od tod sem šel v vodstvo slovenske mladinske organizacije. Mladinski aktivisti so v tistih časih dobili dobro popotnico za poznejše politično delovanje. Pripadel sem že generaciji, ki je v politiko vstopala s končanimi višjimi in visokimi šolami. Nismo razpolagali le s privrženo, stoji neki ideji, ampak tudi z znanjem, kako bi v takratnih pogojih te ideje uresničili. A je bilo pri mladih tudi veliko idealizma. Veliko tistega, kar sem pričakoval in verjel, da se bo uresničilo, se pozneje žal ni.

Kako se je nadaljevalo politično delovanje? Kam vse vas je vodila politična kariera?

V času delovanja v mladinski organizaciji sem se poročil. Najprej sem živel v Šiški, potem sem zamenjal več stanovanj. Leta 1983 smo se ustalili v Murglah, kjer živim še danes. Po poroki sem šel k vojakom, vmes pa dobil prvega otroka, hčerko. Po odsluženem vojaškem roku so mi predlagali, da se pridružim Centralnemu komiteju Zveze komunistov Jugoslavije, od tam sem za nekaj časa šel na Socialistično zvezo delovnega ljudstva, kjer sem bil sekretar republiške konference, potem pa v Skupščino Republike Slovenije, kjer sem leta 1978 za štiri leta postal predsednik. Leta 1982 sem začel delovati v Beogradu, v vodstvu Zveze komunistov Jugoslavije. Leta 1986 sem se vrnil v Slovenijo in prevzel vodenje slovenske zveze komunistov.

Aprila 1990 ste bili na prvih demokratičnih volitvah izvoljeni za predsednika predsedstva

Republike Slovenije. Po razglasitvi neodvisnosti Slovenije ste bili dva mandata predsednik republike. »Danes so dovoljene sanje. Jutri je nov dan,« so vaše znamenite in velikokrat citirane besede iz tega časa. Kakšno Slovenijo ste si takrat želeli?

Leta 1990 sem kandidiral za člana predsedstva in postal predsednik predsedstva. V predsedstvu so bili člani tudi Dušan Plut, pesnik Ciril Zlobec in akademik Matjaž Kmecl, izjemni intelektualci, ter Ivan Oman. S temi ljudmi je bil užitek sodelovati. Veliko smo se pogovarjali o prihodnosti. Vedeli smo, da je Jugoslavija v globoki krizi. Razmišljali smo o možnih izhodih iz države, ki bo razpadla, in tudi o tem, kaj bo sledilo. To se je pozneje na žalost zgodilo. S tem »na žalost« mislim na način, kako je skupna država razpadla. Slovenija se je zavzemala, da bi skupna država razpadla na miren način in z dogovorom z drugimi republikami, a žal za to ni bilo razumevanja. Potem je bila sprejeta ustava, na podlagi nje pa je bila sprejena celotna organizacijska struktura države. Vpeljan je bil predsednik kot individualni organ. Vmes se je zgodila agresija jugoslovanske armade na Slovenijo. Treba je bilo sprejeti zelo zahtevne odločitve, kako se upreti tej agresiji. Z orožjem in tvegati življenja mnogih? Izhod ni bil gotov. Na srečo se je dobro končalo, tudi zaradi intervencije Evropske unije. Navedeni stavek »Danes so dovoljene sanje« se danes zelo različno tolmači. Z njim sem želel povedati, da imamo razlog za veselje, da se je dobro končalo z razglasitvijo slovenske države. Nadaljevanje »Jutri je nov dan« pa je pomenilo, da je treba sprejeti tudi odgovornost za državo, začeti resno delati, ker je odgovornost za državo zelo zahtevna. Želel sem, da bi presegli vse, kar je Slovence skozi zgodovino razdvajalo, še zlasti med drugo svetovno

vojno in po njej, ter da bi razumeli, da je pridobitev slovenske države skupno dejanje, ali če hočete: pravno dejanje. Na žalost se to ni zgodilo. Razlike so ostale oziroma jih je takratna politika, pa tudi sedanja, začela izkoriščati. Gospodarstvo smo želeli graditi na temeljih, ki so bili postavljeni že prej. A se je to bistveno spremenilo s privatizacijo in lastninjenjem. Mnogo ljudi, ki so s svojim delom in samoprispevki gradili tovarne, delovna mesta in infrastrukturo, je ostalo brez vsega. Posamezniki so se z nekdanjim skupnim družbenim bogastvom obogatili, veliko tovarn je zaradi slabega gospodarjenja in vodenja propadlo, socialne razlike so se povečale. Pričakoval sem kontinuiteto dobrega, a se je zgodila diskontinuiteta, kontinuiteta slabega pa je žal ostala.

Prejeli ste zelo veliko priznanj in odlikovanj. Leta 2007 ste postali častni občan Ljubljane, letos častni občan Murske Sobotice. Kaj vam to pomeni?

Na obe priznanji sem zelo ponosen. Če ti priznanje podelijo ljudje, med katere se sam prištevaš, je to največ, kar si človek lahko želi. Je priznanje tvojemu delu in vrednotam, ki si jim zavezan. Kako to vrednotijo nekateri posamezniki, je težko vprašanje. Prizadene me, če o mojem delu govorijo ljudje, ki o mojem delu in o meni vedo zelo malo, pa kljub temu vsevedno ponavljajo neresnice, očitno tisto, kar jim je ukazano, da morajo ponavljati. Celotno življenje sem preživel v politiki in vem, da politika niso samo prijazne stvari, ampak tudi

Prekmurje relativno še vedno zaostaja za najbolj razvitimi deli Slovenije, kar je povezano z zgodovino in tradicijo.

neprijazne, ni samo strinjanje, ampak tudi nestrinjanje. Če nestrinjanje ne temelji na dejstvih in argumentih, temveč na ponavljanju konstruktov, ki temeljijo na neresnicah, potem je to pogovor drug mimo drugega. Resnica prej ali slej najde svojo pot. A je laž nekaj, s čimer se je težko spopadati, veliko-krat je glasnejša od resnice.

»Stavek »Danes so dovoljene sanje« se danes zelo različno tolmači. Z njim sem želel povedati, da imamo razlog za veselje, da se je dobro končalo z razglasitvijo slovenske države. Nadaljevanje »Jutri je nov dan« pa je pomenilo, da je treba sprejeti tudi odgovornost za državo, začeti resno delati, ker je odgovornost za državo zelo zahtevna.

Radi se vračate v Prekmurje in se udeležujete dogodkov. Še imate tukaj prijatelje in sorodnike?

Sestra še vedno živi na naši domačiji. Obiskujem tudi grobove staršev. Tu so tudi sošolci in prijatelji, čeprav nekaterih žal ni več med nami. Zame je velik dogodek, če se srečam z njimi v Prekmurju ali v Ljubljani. To je priložnost za pogovor v maternem jeziku, ki ga rad ohranjam, kolikor se le da.

Kako gledate na Mursko Soboto in Prekmurje danes? Leto 2019 je bilo prekmursko leto. Je Prekmurje v Sloveniji postalo bolj prepoznavno?

Lanska stota obletnica priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom je bila priložnost za objektivni pogled na razvoj Prekmurja. Ta razvoj je zavidanja vreden, čeprav Prekmurje relativno še vedno zaostaja za najbolj razviti deli Slovenije, kar je povezano z zgodovino in tradicijo. Razvese-

ljivo je, da so Prekmurci razmerno zgodaj ugotovili tisto staro resnico: »Pomagaj si sam in bog ti bo pomagal.« Samo na pomoč države niso računali. Veliko je zraslo na pobudah prekmurskih ljudi. Podoba Prekmurja je danes drugačna kot nekoč, tudi prekmurske vasi so danes drugačne. V osrednji Sloveniji je Prekmurje destinacija, kamor je vredno iti zaradi lepote, prijaznih ljudi, kulinarike, termalnih kopališč, odličnih pogojev za kolesarjenje itd. Ne smemo pozabiti, da je bilo Prekmurje matičnemu narodu priključeno z optimizmom ljudi, ki so si prizadevali za to.

Veliko knjižnih del ste podarili osrednji murskosoboški knjižnici. Zakaj ste se odločili ravno zanjo?

To je moja matična knjižnica. Vedno sem veliko bral. Čeprav smo doma imeli veliko knjig, sem v tej knjižnici dobil ogromno znanja. Ko sem zapuščal predsedniške prostore, se mi je zdelo primerno, da to veliko količino knjig podarim domači študijski knjižnici, kjer sem zajel velik del svojega znanja. Knjig, ki še čakajo, da bodo

»V osrednji Sloveniji je Prekmurje destinacija, kamor je vredno iti zaradi lepote, prijaznih ljudi, kulinarike, termalnih kopališč, odličnih pogojev za kolesarjenje itd.«

prispele v Mursko Soboto, je še veliko. A vse ni odvisno le od moje volje, ampak tudi od tega, ali je knjižnica pripravljena to sprejeti.

Kaj počnete danes, kakšen je vaš vsakdan?

Po upokojitvi živim zanimivo upokojsko življenje. Hčeri Ana in Špela sta že odrasli, vnuk Fedja je bruc na fakulteti. Moj vsakdan je podoben vsakdanjiku številnih upokojskih, ki ne morejo

in ne znajo pretrgati vezi z nekdanjim življenjem. Zanima me, kaj se dogaja v naši državi. Kar se dogaja zadnje čase, me zelo skrbi. Slovenija, kakršno smo želeli in kot smo njeno podobo zapisali v ustavo, danes dobiva velike brazgotine. Njena podoba se spreminja, izgublja vrednote, ki so bile zapisane v vabilih na plebiscit. Izgublja tudi ugled, ki ga je imela po svetu ob osamosvojitvi, ko se je osamosvojila na miren način, s poudarjanjem, da ne želi vojne.

Miško Baranja – legenda, ki je pustila sled

KSENIJA GLAŽAR

Pred sto leti se je rodila romska glasbena legenda, cimbalist Miško Baranja. Z bratom Elemirjem sta leta 1966 v Nemčavcih odprla gostilno Baranja, ki je bila nekoč in je še danes znana po bograču.

Miško (rojen kot Mihael, imenovan tudi Miška) Baranja se je rodil 10. aprila 1920 v Vanča vasi očetu Jožefu in materi Tereziji. S številno družino so živeli v Rimski Čardi. V spletni Slovenski biografiji je zapisano, da je cimbale začel igrati z desetimi leti. Pri štirinajstih letih se je na pobudo očeta, ki je bil violonist, začel učiti glasbene teorije in notnih zapisov pri Ladislavu Šipošu iz Čakovca. Leta 1939 se je v najstniških letih pridružil očetovi Baranja bandi. Po vojni je z brati in drugimi glasbeniki osnoval ansambel poklicnih glasbenikov, s katerim so nastopali po vsej Sloveniji. Sezonsko so bili zaposleni po različnih hotelih in kavarnah po Sloveniji. Baranja bando so v osnovni zasedbi sestavljali Miško Baranja na cimbalah, Elemir Baranja na harmoniki in saksofonu, Slavko Ratko na bobnih in basu, Štefan Banko na klarinetu in saksofonu ter Evgen Baranja na violini.

Kociper-Baranja banda in nato Beltinška banda

Konec šestdesetih let so se po-

vezali z družino Kociper iz Beltincev. Nastala je Kociper-Baranja banda, ki so jo poleg Miška Baranje na cimbalah sestavljali še Janez (Janči) Kociper na violini, Jožef (Joužek) Kociper na kontrabasu in Anton (Toni) Rajnar na klarinetu. Več kot trideset let so na folklornih festivalih spremljali folklorno skupino iz Beltincev. S samostojnimi nastopi so se predstavljali doma in v tujini, igrali na številnih gostijah in izdali dve kaseti. Leta 1983 so se preimenovali v Beltinško bando, v katero sta se vključila še Rudi Horvat na drugi violini in vokalistka Darja Žalik. Z leti se jim je pridružilo in jih zapustilo več članov. Po letu 1990 so se jim pridružili mlajši glasbeniki, ki jim je bil Baranja prvi mentor. Nastala je Marko banda, ki deluje še danes. Na cimbalah ga je nasledil Andi Sobočan. Leta 1991 se jim je pridružil Vlado Kreslin, s katerim so leta 1992 nastopili tudi na zimski olimpijadi v Albertvillu. Postali so pravi ambasadorji pokrajine ob Muri po Sloveniji

in tudi širše. Po njegovi smrti, leta 1993, mu je Beltinška banda posvetila koncert v Slovenskem narodnem gledališču Maribor in izdala spominski album »Najlepša leta našega življenja«. Glasbeniki so njegov slog igranja v primerjavi z madžarskimi cimbalisti označili kot počasnejši in s čistimi akordi. Poleg cimbal je igral še harmoniko in vibrafon.

Z bratom sta v Nemčavcih vodila gostilno

Leta 1960 se je Miško Baranja skupaj z bratom Elemirjem in družino preselil v Nemčavce, kjer so leta 1966 odprli gostilno. Gostilna je bila nekoč in je še danes znana po odličnem bograču. Kot pravi nečak Elimir, ki nadaljuje družinsko tradicijo, so jih nekoč obiskale številne znane osebnosti. O stricu Mišku Baranji pravi, da je bil enostavno čudovita osebnost. Leta 1988 je Miško Baranja prejel priznanje občine Murska Sobota.

Miško Baranja (na fotografiji desno) v domači gostilni.

Leta 2008 je bila po njem poimenovana ulica v Murski Soboti, ki trenutno še ni naseljena. Nahaja se zahodno od južnega konca Tomšičeve ulice in obsega severovzhodno polovico krožne ulice ter njen priključek na Tomšičevo ulico. Označena bo, ko bodo na tem območju postavljene hiše.

Rad se je šalil

Njegov učenec na cimbalah Andi Sobočan se spominja, da je pouk potekal v Baranjevi gostilni. Začetek glasbene ure je bil znan, konec pa nikoli. Če ni doma vadil, je moral najprej vaditi in šele nato sta nadaljevala z novo snovjo. Kot učitelj je imel poseben pristop in znal je motivirati k učenju. Znan je bil

Gostilna je bila nekoč in je še danes znana po odličnem bograču.

Leta 1988 je Miško Baranja prejel priznanje

občine Murska Sobota. Leta 2008 je bila po njem

poimenovana ulica v Murski Soboti, ki trenutno še ni naseljena.

»Bog si izbira, kje in kdaj me potrebuje«

ALEKSANDRA GRAH

Tri programe za tri skupine uporabnikov (starejši in drugi ovirani, družine in posamezniki, otroci in mladostniki) izvajajo pod okriljem Evangeličanske humanitarne organizacije Podpornica.

Njen predsednik duhovnik Peter Andrejčák pravi, da se je v letošnjem letu število prošelj za humanitarne pomoč občutno povečalo in da si je treba priznati, da je revščina dejstvo: »Najhujše bi bilo, če bi si pred njo zatiskali oči in se delali, kot da je ni. To je realnost, s katero se moramo aktivno spopasti in se nanjo odzvati tudi kot posamezniki.«

Decembra bo minilo leto, odkar ste bili svečano vpeljeni v vodenje EHO Podpornica. Kako ocenjujete minulo leto, ste bili že prej aktivni na humanitarnem področju?

Vodenje Podpornice sem uradno prevzel že aprila 2016. Lansko leto ob umestitvi novega škofa in inšpektorja Evangeličanske cerkve augsburške veroizpovedi v Sloveniji sem bil še svečano vpeljan v službo predsednika EHO Podpornica, saj sem vodenje organizacije prevzel na polovici mandata cerkvenega vodstva in smo morali počakati na nove volitve oziroma svečano umestitveno božjo službo. Drugače v njej delujem od leta 2009. V tem času sem dobro spoznal delo na tem področju zlasti s praktičnega vidika, teoretična znanja dela z ljudmi in pristop do ljudi, ki so se znašli v stiski, pa sem pridobil s študijem teologije, kjer je diakonija, torej služba drugim in za druge, del izobraževanja. V skoraj že preteklem letu, v katerem nas čaka še nemalo izzivov, smo delovali po začrtanih ciljih. Seveda smo se morali prilagoditi spomladanski in tudi sedanji situaciji, ko se zopet soočamo s pandemijo in ko se je število prošelj za humanitarne pomoč občutno povečalo.

Ob delu pri EHO Podpornica sem tudi duhovnik, človek, ki veruje v Boga, in ta si sam izbira, kje in kdaj me potrebuje, da bi za njega in sočloveka nekaj naredil.

Kako razumete in dojemate delovanje humanitarnih organizacij? Jih je v našem okolju dovolj?

Poslanstvo vsake človekoljubne organizacije je pomagati ljudem, ki so ogroženi zlasti materialno, in zato je bila ustanovljena tudi naša. Mogoče v kakem trenutku prihaja do nepravilnega razumevanja delovanja humanitarnih organizacij, od katerih se včasih pričakuje, da bodo vir rešitve vseh materialnih pomanjkanj v okolju, državi in posledično tudi v širšem prostoru. Za našo humanitarne organizacije moram povedati, da se trudimo po najboljših močeh in zmožnostih pomagati vsakomur, ki to potrebuje, in vsaj malo olajšati marsikdaj zelo težke razmere, v katerih se je nekdo znašel. Žal tudi mene pogosto prevzame občutek, da nisem naredil vsega, da kot EHO Podpornica nismo naredili vsega, kar je bilo v naši moči. Prav to mene in sodelavce žene naprej, saj se nikoli ne zadovoljimo s tem, kar smo naredili, čeprav to sistem, ki smo mu pomagali, veliko pomeni. Še vedno smo lahko bolj aktivni in lahko bolj pomagamo trpečim.

V Podpornici izvajate tri humanitarne programe, in sicer mobilno diakonijo, pomoč v stiski ter pomoč otrokom in mladostnikom. kateremu programskemu sklopu trenutno namenjate največ pozornosti?

Imamo tri programe za tri skupine uporabnikov (MD – starejši in drugi ovirani; PS – družine in posamezniki; POM – otroci in mladostniki). Vsak program izvajamo dnevno oziroma po potrebi uporabnikov in vsakemu namenimo primerno pozornost. Seveda razlika nastaja pri obsegu dela, ki ga je treba opraviti v posameznem programu, da bi ta v kar največji meri zadovoljeval potrebe uporabnikov. S tega vidika je naš krovni program mobilna diakonija, v okviru katerega starejšim, bolnim, osamljenim, invalidom in

»Ne samo solidarnost do starejših, ampak tudi spoštljivost in prijaznost, da si zanje najdemo čas vsaj za kratek klepet, ki zlasti osamljenim starejšim pomeni veliko več kot druge vrste pomoči.«

drugim oviranim nudimo dostavo toplega obroka hrane na dom, dostavo prehranskih in higienskih potrebščin, prevoze k zdravniku in drugam ter pomoč pri plačevanju položnic in računov. Na razpolago imamo tudi približno 280 bolniških postelj, ki jih brezplačno izposojamo in po potrebi tudi dostavimo na dom uporabnika. Trenutno jih je več kot 95 odstotkov pri uporabnikih. Do konca leta pričakujemo dostavo še približno 80 dodatnih postelj iz Nemčije, tako da bomo s tem lahko zadovoljili precejšnje povpraševanje.

EHO Podpornica že več kot 22 let deluje pod okriljem evangeličanske cerkve. Komu vse je namenjena pomoč? Se na vas obračajo samo evangeličani?

Podpornica je bila ustanovljena z namenom, da bi se odprla širšemu prebivalstvu, da bi pomagala članom in tudi vsem drugim. Zato je pomoč iz programov, ki jo nudimo, namenjena vsem, ki so do nje upravičeni, in to ne glede na pripadnost in članstvo v naši humanitarne organizaciji oziroma Evangeličanski cerkvi augsburške veroizpovedi.

V Sloveniji po podatkih Statističnega urada že več kot 243.000 oseb živi pod pragom revščine, kar je alarmantna številka. Kaj v vas vzbujajo te številke?

Moramo se zavedati, da je revščina dejstvo. Najhujše bi bilo, če bi si pred njo zatiskali oči in se delali, kot da je ni. To je realnost, s katero se moramo aktivno spopasti in se nanjo odzvati tudi kot posamezniki. Ob tem me včasih moti dolgotrajen proces pri nekaterih splošnih odločitvah na socialnem področju, ki bi po mojem mnenju

morale veljati že včeraj, ampak o njih se bo odločalo šele jutri.

Pod pragom revščine živi veliko upokoencev. Letošnji 1. oktober, mednarodni dan starejših, je bil posvečen zdravju starejših, ki je v času epidemije še posebej izpostavljeno. Se vam zdi, da smo kot družba dovolj solidarni in da bomo uspeli zaščititi najranljivejšo populacijo?

Saj to moramo in v vsaki normalni družbi se to tudi pričakuje. Ne samo solidarnost do starejših, ampak tudi spoštljivost in prijaznost, da si zanje najdemo čas vsaj za kratek klepet, ki zlasti osamljenim starejšim pomeni veliko več kot druge vrste pomoči. Sami se temu pridružujemo in pozdravljamo tudi vse aktivnosti drugih.

Prejeli ste zahvalno listino mestne občine za nesebično pomoč ob prvem valu epidemije. Kaj se vas je v tem času najbolj dotaknilo?

Naredili smo, kar se je od nas pričakovalo. Mogoče bi lahko postorili še več. Tudi za nas je to bila nova izkušnja, hkrati pa priložnost naučiti se nekaj novega. Zelo me je prevzela volja naših prostovoljcev pri pomoči sočloveku v teh negotovih časih, kar me je še bolj prepričalo o karakterju prekmurskega človeka – o radodarnem, pomagajočem, ljubečem človeku.

Kaj so največje stiske sodobnega človeka oz. ljudi in kako prepoznate ljudi, ki potrebujejo pomoč, a tega ne upajo povedati? Kako prepoznate t. i. tihe stiske, ki jih verjetno ni malo?

Prav s tiho stisko se spopadamo vsakodnevno. Ogromno je

ljudi, ki jim dostojanstvo brani zaprositi za humanitarne pomoč, saj jih je sram zaprositi zanje. Naloga humanitarne organizacije je, da ljudi, večinoma so to starejši, ki živijo sami, z nevsiljivim osebnim pogovorom prepričamo o dobronamernosti takšne pomoči. Ne želimo si namreč, da bi jim pomoč povzročila notranje nelagodje.

Kaj si vi želite pri delovanju Podpornice v prihodnje in tudi sicer – kaj je vaše življenjsko poslanstvo?

V Podpornici so bili ustvarjeni trdni temelji, na katerih je treba dalje graditi, in tega se tudi zavedam. Vodenja sem se v določenem smislu branil, ker sem se zavedal, kaj vse to delo zahteva, ampak konec koncev odločitve ne obžalujem. Veliko projektov, tudi novih, imam v mislih in upam, da jih bomo vsaj del lahko uresničili, saj bi tako za ljudi v stiski naredili še več kot do zdaj. Težko definiram svoje življenjsko poslanstvo. Ob delu pri EHO Podpornica sem tudi duhovnik, človek, ki veruje v Boga, in ta si sam izbira, kje in kdaj me potrebuje, da bi za njega in sočloveka nekaj naredil. S tem se pravzaprav vsak dan oblikuje moje življenjsko poslanstvo in vsak dan je zame nekaj novega, še nedoživete.

Naredili smo, kar se je od nas pričakovalo. Mogoče bi lahko postorili še več. Tudi za nas je to bila nova izkušnja, hkrati pa priložnost naučiti se nekaj novega.

»Ideja brez realizacije ni vredna nič«

KSENIJA GLAŽAR

V Razvojnem centru Murska Sobota izvajajo projekt Podjetno nad izzive (PONI). V njem dvanajst udeležencev razvija poslovne ideje in se usposablja za uspešen zagon lastnega podjetja.

Projekt Podjetno nad izzive je namenjen spodbujanju podjetništva, ki ga sočasno izvaja osem organizacij v Sloveniji. V Razvojnem centru Murska Sobota razložijo, da bodo udeleženci v štirih mesecih svoje poslovne ideje spremenili v pravo podjetje. V Murski Soboti je vanj vključenih dvanajst udeležencev. V okviru projekta bodo udeležence usposobili za uspešen zagon podjetja. »V času, ko bodo zaposleni pri nas, bodo deležni predavanj, delavnic, usposabljanj in seveda mentorstva, ki jim bodo v veliko pomoč pri uresničitvi podjetniških idej. Oborožili jih bomo z vsemi potrebnimi znanji in jim nudili podporo na vsakem koraku. V štirih mesecih bodo postali dovolj pogumni, da se bodo pripravili spopasti z vsemi tveganji, ki jih podjetništvo nosi,« se dodatno pojasnijo v centru. Udeleženci so tako štiri mesece zaposleni v Razvojnem centru Murska Sobota, deležni so mentorstva, pomoči pri razvoju poslovne ideje in izdelava

vi poslovnega načrta ter podjetniškega usposabljanja, nudijo jim pomoč pri uresničitvi poslovne ideje, imajo pa tudi možnost mreženja s podjetniki in individualnih izobraževanj za razvoj poslovne ideje.

Razpis za drugo skupino v začetku naslednjega leta

Prva skupina je z usposabljanjem, ki traja štiri mesece, začela oktobra. V začetku prihodnjega leta bo objavljen razpis za dru-

go skupino. Skupin bo skupno sedem. Vrednost projekta znaša 852.800 evrov in ga v 75 odstotkih financira Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, 25 odstotkov pa prispeva državni proračun. Projekt traja od septembra 2020 do decembra 2023.

“Nudili jim bomo podporo na vsakem koraku.

Brigita Šušteršič: vrtnarija, knjige o vrtnarjenju in izobraževanja

Udeleženka Brigita Šušteršič razvija poslovno idejo s področja vrtnarstva in trajnostne vzgoje sadik. Kot pravi, želi imeti vrtnarijo, kjer bi poslovala brez embalaže oziroma plastike, torej bi ubrala nekoliko bolj alternativno pot. V lastnem podjetju bo nadaljevala s pisanjem knjig o vrtnarstvu in izvajala izobraževanja o vrtnarjenju, kar je doslej že delala prek društva. V projektu PONI z veseljem pridobiva potrebna podjetniška znanja, zanima jo zlasti, kako sploh začeti s podjetništvom, kako voditi podjetje in kakšna dokumentacija je potrebna.

Udeleženci bodo poslovne ideje spremenili v pravo podjetje.

Matej Kelemen: programi preživetja v naravi

»Moja ideja je približati naravo in aktivnosti v naravi širši javnosti,« pravi udeleženec Matej Kelemen, ki želi ponujati različne programe preživetja v naravi. Na to temo razvija več programov: od avanturističnih oziroma doživljajskih, eno- ali večdnevni, kjer bi udeleženci spoznavali, kako preživeti v naravi, do izobraževalnih programov, kjer bi se udeleženci naučili, kako zakuriti ogenj, prepoznati rastline in podobno. Najbolj ga zanimajo osnove podjetništva, kako ustvariti podjetje in na kaj je treba biti pozoren, zanimajo pa ga še zakonodaja, finance in davki, obveznosti do države in pridobivanje strank.

Aleš Ifko: holistični center

Aleš Ifko snuje holistični center ravnavesja, kjer bo nudil zvočne tretmaje z gongi – gong kopeli, masaže s tibetanskimi in himalajskimi posodami, tretmaje s Schumannovo frekvenco in tesla tehnologijo ter tretmaje reiki univerzalne življenjske energije. V centru bo pristop do strank individualen, storitve pa bodo imele multidimenzionalno moč, ki nudi močno podporo našemu bitju na več ravneh, ne le na fizični, ampak celostno, holistično. Tudi Ifko želi pridobiti osnovna znanja o podjetništvu, zlasti o davkih in marketingu. Projekt vidi kot dobro osnovo za krmarjenje po podjetništvu.

Vikica Štingl: agencija za digitalni marketing

Udeleženka Vikica Štingl se želi ukvarjati z digitalnim marketingom in grafičnim oblikovanjem. Njene osnovne storitve bodo grafično oblikovanje logotipa, tiskovin in vizitk, upravljanje strani na Facebooku in Instagramu, oglaševanje na Googlu, upravljanje spletne strani ali spletne trgovine in pošiljanje novic, torej vse, kar podjetja potrebujejo za spletno navzočnost. Njena ciljna skupina bodo mikro podjetja in samostojni podjetniki. V projektu želi tudi ona usvojiti znanja o podjetništvu in računovodstvu, zanima jo, kakšna oblika podjetja je zanjo najbolj primerna, analizirati želi trg in nasploh pridobiti veliko koristnih informacij.

Podjetniki in obrtniki praznujejo jubileje

KSENIJA GLAŽAR

Območna obrtno-podjetniška zbornica Murska Sobota vsako leto organizira srečanje obrtnikov in podjetnikov, na katerem podelijo jubilejna priznanja in častna odlikovanja zbornice.

Letos so srečanje načrtovali za začetek novembra, a so ga morali zaradi epidemije in ukrepov države odpovedati. Izvedli ga bodo, ko bo to mogoče. Čeprav srečanja niso izvedli, objavljamo obrtnike in podjetnike iz Mestne občine Murska Sobota, ki letos obeležujejo jubileje. Med njimi so, kot pravijo na murskosoboški obrtni zbornici, tudi takšni z več kot petdesetletno družinsko tradicijo, kar na srečanjih vsako leto še posebej izpostavijo, saj jim podelijo posebna priznanja.

Jubilanti za 10 let dela v obrti

Letos deset let dela obeležujejo v

obrti Tadej Faršang s.p., F modern, tapetništvo iz Rakičana, Flajšaker – Hlebec – očesna optika, trgovina in turizem d.o.o. iz Kupšincev, Andreja Fujs s.p., Famm poslovne storitve, Goran Golić s.p., računovodske storitve iz Murske Sobote, Gradbeni inženiring Ravenka d.o.o. ter Anita Kuzmič s.p., Pekarna in kava bar Kuzmič in Plinkom, prenos in distribucija tehničnih in zlahkih plinov, transport, trgovina in strojništvo d.o.o. (oba iz Kroga).

Jubilanti za 20 in 25 let dela v obrti

Letošnji jubilarci za dvajset let dela v obrti so Franc Fajhtinger s.p., Servis in montaža hladilnih naprav in bele tehnike, Po-

mgrad d.o.o., gradbeni materiali in splošno gradbeno podjetje in Pink – Šterman, Dekorativna konfekcija d.o.o. (vsi iz Murske Sobote) ter Avgust Sreš s.p., Slikopleskarstvo iz Bakovcev. Ze 25 let v svoji obrti delujejo Boris Babič s.p., Fitnes »Krpan« in Biro M-14, računovodske storitve in drugo d.o.o. (oba iz Murske Sobote), Anton Hüll s.p., Spajanje transportnih trakov in Suzana Vidonja s.p., Frizerski salon »Figaro« (oba iz Černelavcev) ter Avto-center Lepoša – trgovina in zastopstva d.o.o. iz Nemčavcev.

Priznanja za 30, 35 in 40 let dela v obrti

Priznanja za trideset let dela v

Letos podelitve priznanj in odlikovanj zaradi koronavirusa ni bilo. | Foto: arhiv Soboških novin

obrti prejmejo Avto-center Horvat, Avtopralna steza – vulkanizerstvo – avtooptika – prodaja gum in platišč – hitri servis d.o.o. iz Murske Sobote (letos obeležujejo tudi 70 let družinske tradicije), Valerija Dani s.p., Okrepčevalnica Dani iz Veščice (leto obeležujejo 86 let družinske tradicije), HIPOING, hišna popravila in inženiring ter IN IN, Informacijski inženiring d.o.o. (oba iz Murske Sobote), Zvezdana Jančar s.p., Frizerski salon Zvezdana iz Rakičana, ki obenem praznuje 55 let družinske tradicije, Alojz Kavaš s.p., Kleparstvo – krovstvo iz Bakov-

cev, MB – 95 – podjetje za inženiring in trgovino na debelo in drobno Krog d.o.o., Murska transport d.o.o. in Minicom, napredne tehnologije d.o.o. (vsi iz Murske Sobote) ter Šavel, Inženiring notranje opreme d.o.o., M. Sobota, ki praznuje letos tudi 70 let družinske tradicije.

Priznanje za 35 let dela v obrti letos prejme Robert Žizek s.p., Audioservis iz Murske Sobote (54 let družinska tradicija), za 40 let dela v obrti pa Rafael Grah s.p., TV avdio video – klima servis, posredniška prodaja iz Černelavcev (62 let družinske tradicije).

40 let in izvedenih več kot 400 razstav

ALEKSANDRA GRAH

Oktobra je minilo 40 let od prve razstave v Galeriji Murska Sobota. V tej kulturni ustanovi se je v tem času zvrstilo že več kot 400 razstav.

Kot pravijo v Galeriji Murska Sobota, je mesto živahno galerijsko dejavnost imelo že pred letom 1980, saj je že od leta 1965 pod okriljem Pokrajinskega muzeja Murska Sobota deloval Razstavni paviljon arhitekta Novaka, med letoma 1971 in 1978 se je galerijska dejavnost izvajala pod okriljem Delavske univerze Murska Sobota, med letoma 1978 in 1992 pa znotraj Kulturnega centra Murska Sobota. Galerija Murska Sobota od leta 1992 deluje kot samostojni javni zavod pod okriljem ministrstva za kulturo, njeni ustanoviteljici sta občini Murska Sobota in Moravske Toplice. Med štiristo razstavami so bile različne samostojne in skupinske razstave, med njimi izjemno pomembne mednarodne likovne manifestacije, kot so Pannonia, Jugoslovanski bienale male plastike in

nazadnje Evropski trienale male plastike.

Prva razstava leta 1980

17. oktobra 1980 so na novem razstavišču Kulturnega centra Murska Sobota, v Galeriji Murska Sobota, slavnostno odprli pregledno razstavo »Pomurski slikarji, kiparji in umetniški fotografi«, ob kateri je izšel tudi razstavni katalog. Na razstavi je sodelovalo več priznanih umetniških imen. Višja kustodinja Irma Brodnjak Firbas je izpostavila nekaj sklopov razstav, ki so v vseh teh letih sledile strateškemu načrtu galerije. Tako je bil po njenem mnenju zadnji zelo odmeven razstavni projekt v lanskem letu ob 100. obletnici priključitve Prekmurja tematska razstava »Osamljenosti. Izrazi tesnobe v prekmurški likovni umetnosti«, ki je letos potovala po Sloveniji. »Razstava, ki jo je spremljala tudi obsežna monografija dr. Roberta Inhofa, je odmevala tako pri strokovni kot laični publiki ter je bila medijsko izjemno pokrita,« je še poudarila kustodinja in izpostavila, da so ugled galerije gradili skozi leta tudi na mednarodnih razstavnih manifestacijah, kot sta Pannonia ter Jugoslovanski bienale male plastike, nazadnje imenovan Evropski trienale male plastike, uspešne in zla-

sti pri strokovni publiki zelo dobro sprejete so bile razstave uveljavljenih umetnikov iz celotne Slovenije, na katerih so prikazali opuse umetnikov, kot so Drago Tršar, Dušan Tršar, Tugo Šušnik, Gustav Gnamuš, Bogdan Borčič, Mojca Smerdu, Vladimir Makuc, Mojca Zlokar, Uroš Weinberger in številni drugi.

Čezmejno in medgalerijsko sodelovanje

Galerija že več let dobro sodeluje z nemškim pobratenim mestom Ingolstadt in tamkajšnjimi galerijami oziroma muzejem. Sodelovanje je po besedah sogovornice vrhunec doseglo leta 2012, ko so v Murski Soboti gostili izbor del iz stalne zbirke Muzeja za konkretno umetnost Ingolstadt ter se tako srečali in soočili z originalnimi deli Josefa Albersa, Maxa Billa, Richarda Paula Lohseja, Bridget Riley, Aleksandra Rodčenka, Victorja Vasarelyja ter številnih drugih izjemnih umetnikov svetovnega slovesa. Izjemno uspešni so tudi na področju medgalerijskega sodelovanja. Tako je denimo v Galeriji Velenje na ogled razstava iz stalne zbirke »Konkretna umetnost iz stalne zbirke Galerije Murska Sobota«. V novembru

Galerija Murska Sobota se je v vseh teh letih močno zasidrala v lokalno in slovensko kulturno sceno. | Foto: arhiv Galerije Murska Sobota

Višja kustodinja Irma Brodnjak Firbas

bodo odprli razstavo Lojzeta Logarja. Kot še pravi Irma Brodnjak Firbas, so ob številnih razstavah v vseh teh letih pridobili in oblikovali tudi kakovostno stalno zbirko umetnin, ki danes šteje že več kot 740 kosov. Ta dela predstavljajo javnosti v obliki občasnih razstav (izbor po zvrsteh, tematiki itd.).

Za raznolike obiskovalce

Razstavni in spremljevalni

izobraževalni program pripravljajo v Galeriji Murska Sobota za raznolike obiskovalce: »Zelo dobro sodelujemo s kolegi iz vse Slovenije, utečeno že vrsto let sodelujemo z vrtci, osnovnimi in srednjimi šolami iz celotnega Pomurja, kot člani žirij sodelujemo pri različnih likovnih natečajih in tudi v državnih komisijah na likovnih področjih.«

Kako si izposoditi knjigo v knjižnici

ALEKSANDRA GRAH

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota je ponovno odprta, vendar je njeno delovanje omejeno.

Prost dostop do knjižnih polic je onemogočen, prav tako so zaprte čitalnica, igralnica in knjižnica igrač. V vseh enotah so vzpostavili pultni sistem izposoje, kar pomeni, da samostojno iskanje gradiva ni dovoljeno, temveč je gradivo treba vnaprej rezervirati oziroma zanj zaprositi knjižničarje za izposojevalnim pultom, ki gradivo nato poiščejo. Gradivo je mogoče rezervirati v spletnem katalogu COBISS +/Moja knjižnica ali s predhodnim telefonskim naročilom med delovnim časom knjižnice (02 530 81 22 – oddelek za

odrasle, 02 530 81 10 – mladinski oddelek, 041 382 895 – bibliobus). Gradivo (največ pet izvodov), naročeno do 14. ure, lahko naročnik v knjižnici prevzame naslednji delovni dan. Prav tako ni na voljo samostojna izbira gradiva na bibliobusu, saj lahko gradivo tudi v njem poišče le knjižničar. Knjižničarji za bibliobus priporočajo predhodne rezervacije, enako kot na mladinskem oddelku in oddelku za odrasle. Še naprej v knjižnici bralce vabijo k uporabi e-storitev knjižnice. Vpis novih članov poteka tudi prek spleta.

Biblos – izposoja e-knjig v slovenščini

Biblos ponuja izposajo in prodajo e-knjig v slovenščini, povezan je tudi s katalogom COBISS/OPAC. Zbirko e-knjig redno dopolnjujejo z novimi naslovi. E-knjige si bralci lahko izposodijo za štirinajst dni. Za izposajo potrebujejo veljavno člansko številko in geslo za portal Moja knjižnica. Dostop in navodila za uporabo so objavljeni na www.biblos.si

Naročila sprejemajo med delovnim časom knjižnice na telefonskih številkah 02 530 81 22 in 02 530 81 24 ter na e-naslovu pisk.ms@ms.sik.si.

Za ranljive skupine dostava na dom

Kot še sporoča direktorica mag. Klavdija Šek Škafar, ranljivim skupinam (nosečnicam, invalidom, starejšim od 65 let, bolnikom s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi) nudijo dostavo gradiva na dom. Za brezplačno dostavo gradiva članom, ki živijo v Mestni občini Murska Sobota, bodo poskrbeli zaposleni v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota. Občina Beltinci bo poskrbela za brezplačno

dostavo gradiva članom knjižnice, ki prebivajo v njihovi občini, ob ponedeljkih, sredo in petkih. Vsem preostalim članom knjižnice bo gradivo dostavljala Pošta Slovenije, poštne storitve ob prevzemu pošiljke plača naslovnik (gradivo bo poslano z navadno pošto). Ob naročilu je treba navesti naslednje podatke: naslov dela, ime avtorja in leto izdaje publikacije (ali pripisati številko ID gradiva v COBISSU), številko članske izkaznice, naslov za dostavo pošiljke in telefonsko številko.

PLAVALNA ZVEZA SLOVENIJE je v Kopru organizirala državno prvenstvo v plavanju za starostni kategoriji mlajših dečkov in mlajših deklic ter dečkov in deklic, ki so se ga udeležili tudi plavalci tekmovalne sekcije Plavalnega kluba Zdravilišče Radenci Murska Sobota pod vodstvom trenerke Barbare Prietl. Vsi plavalci domačega kluba so dosegli odlične rezultate, nekateri so se v različnih disciplinah v svojih kategorijah uvrstili med najboljših deset v državi. Tekmovali so Tjaša Horvat, Katarina Hozjan, Maruša Šobak, Tinkara Car, Grega Ritonja in Luna Bobič, ki je dosegla najboljši uvrstitvi; bila je odlična peta na 100 metrov delfin in deveta na 50 metrov delfin. V klubu so še posebej ponosni, da so vsi plavalci presegli dosedanje osebne rekorde. Kakor večina preostalih športnih klubov so tudi domači plavalci morali prekiniti treninge, ki jih sicer izvajajo v Zdravilišču Radenci. | Aleš Cipot

NOGOMETAŠI RAKIČANA nastopajo v Pomurski nogometni ligi oziroma v četrti ligi in po petih odigranih tekmah med osemnajstimi ekipami trenutno zasedajo trinajsto mesto. Cilj kluba je uvrstitev med najboljših osem ekip, s čimer se želijo izogniti izločilnim bojem v borbi za obstanek v drugem delu prvenstva, saj bo na koncu izpadlo kar šest ekip. Prvenstvo je bilo začasno prekinjeno konec septembra tako v Pomurski nogometni ligi kot v medobčinski nogometni ligi oziroma peti ligi, v kateri nastopajo Bakovci. Prvenstvo se bo nadaljevalo šele spomladi, način odigravanja drugega dela prvenstva še ni znan. Bakovci so doslej odigrali osem tekem, od tega so zadnja kroga nastopali oslabljeni, zato so morali člansko ekipo dopolniti z mladinci. Zlasti zaradi tega so prvo mesto na lestvici trenutno prepustili ekipi Radgone. Cilj še vedno ostaja uvrstitev v Pomursko nogometno ligo. | Aleš Cipot

KOŠARKARJI RADENSKE CREATIVA SOBOTE, ki so zadnja leta tekmovali v tretji ligi vzhod in se v končnici tekmovanja konstantno borili v ligi za prvaka, so izstopili iz tretje lige vzhod in novo zgodbo v četrti ligi začeli z domačimi mladimi igralci iz pomurske regije, ki so zaključili košarkarsko šolo Radenske Creativa Sobote in Ljutomera. Doslej so odigrali samo tekmo prvega kroga in na gostovanju v Miklavžu izgubili. Najmlajša, ki sta dobila priložnost na članski tekmi in jo obenem odlično izkoristila, sta rojena v letih 2005 in 2004 ter sta dijaka prvega in drugega letnika Športne gimnazije Murska Sobota. Z odlokom vlade so prekinili treninge in tekmovanja za vse starostne kategorije. Cilj kluba v letošnji sezoni je omogočiti igralcem napredovanje v tehnično-taktičnih elementih igre in se z domačimi igralci spet uvrstiti v tretjo ligo. | Aleš Cipot

MLADE TEKMOVALKE ritmične gimnastike Društva za ritmično gimnastiko Murska Sobota so nastopile na državnem prvenstvu v ritmični gimnastici v Ljubljani. Za DRG Murska Sobota so tekmoval Maša Farič s kolebnico, Kejša Štertak z žogo, Taja Babošek z žogo, Brina Holcman z žogo in Karen Kranjec s trakom. Nekaterim mladim tekmovalkam so vaje odlično uspeli. Brina Holcman in Karen Kranjec sta osvojili bronasto medaljo, Kejša Štertak sedmo mesto, Maša Farič osmo mesto in Taja Babošek enajsto mesto. Tekmovanje je potekalo v skladu s pravili in priporočili Nacionalnega inštituta za javno zdravje. »Navkljub trenutni situaciji ter pomanjkanju časa in ustreznega prostora za vadbo so dekleta uspešno predstavila svoje sestave. Zlasti Brina je izvedla zelo lepo vajo, brez napak, in v najštevilnejši kategoriji kadetinj s svojo najvišjo oceno doslej osvojila tretje mesto na državnem prvenstvu druge skupine,« je nastope opisala trenerka Jasna Djordjević. Trenerka v klubu Monika Lončar je bila na državnem prvenstvu v vlogi sodnice. | Aleš Cipot

V ŽENSKEM ODBOJKARSKEM KLUBU SOBOTA so po odločitvi Odbojarske zveze Slovenije o prekinitvi prvenstva v 1. B državni odbojarski ligi prekinili z vsemi odbojarskimi dejavnostmi, tako s treningi kot tekmovanji, za vse selekcije. Prvenstvo za članice v 1. B ligi se je začelo 16. oktobra, odigran je bil samo prvi krog, v katerem so odbojkarice doma izgubile z ekipo Logatca. V ligi nastopa deset ekip. Cilj domačih odbojkaric je zlasti vsako tekmo odigrati na najvišji ravni pripravljenosti in znanja ter izkoristiti priložnost igranja med boljšo prvoligaško konkurenco, v kateri igrajo prvič v zgodovini kluba. | Aleš Cipot

MURA JE POKALNI PRVAK SLOVENIJE v letu 2020. Medtem že poteka tekmovanje v pokalu v novi tekmovalni sezoni, v kateri se je Mura tekmovalju priključila šele v osmini finala. Tekma s ptujsko Dravo je bila odigrana v Zavrču. Mura je po porazu proti drugoligašu z rezultatom 2:0 presenetljivo izpadla. Če želijo muraši tudi v naslednjem letu nastopati v kvalifikacijah za igranje v ligi prvakov oziroma ligi Evropa, jim tako ostane le še pot prek prvenstva. Lani je Mura v kvalifikacijah izpadla v prvem krogu kvalifikacij proti izraelskemu Maccabiju iz Hajfe, letos pa so po napredovanju proti estonskemu klubu Nomme Kalju in danskemu Aarhusu izpadli proti nizozemskemu PSV-ju. | Aleš Cipot

Podmladek, ki veliko obeta

ALEŠ CIPOT

Dandanes je v svoje vrste težko pridobiti otroka, ki bi že pri dvanajstih letih vsakodnevno treniral. A samo takšen pristop prinese odlične rezultate.

Nekoč sta v klubu delovala celo dva profesionalna trenerja. Danes se v klubu žal ne morejo pohvaliti s takimi pogoji, saj nimajo ne profesionalnega trenerja ne otrok, ki bi bili v treniranje pripravljene vložiti toliko ur kot nekoč. Do prvega izbruha bolezni covid-19 letošnjega marca je v klubu treniralo čez trideset otrok. Slaba polovica se jih k aktivnemu treniranju ni vrnila. Podmladek v klubu prihaja iz različnih krajev Pomurja, s Cvena, od Male Nedelje, iz Sodišincev in s Tišine, večina pa jih je iz Murske Sobote. Omenimo tudi veteranski pogon, ki je vsako leto močnejši. Ustanovili so veteransko občinsko ligo, v kateri tekmuje sedem ekip. Člani kar šestih ekip so del NTK Sobota. Ena izmed teh je ekipa Sobota mladi, ki so v minuli sezoni v sestavi Anamarija Horvat, Eva Horvat, Luka Šantavec, Timi Gider in Eva Hauko osvojili prvo mesto z enajstimi zmagami in enim remijem. O velikem napredku govori podatek, da so sezono prej med šesti-

mi ekipami z eno zmago in devetimi porazi zasedli zadnje mesto.

Kadeti in kadetinja ogromno obetajo

Moški podmladek igra v drugi ekipi v tretji slovenski ligi za člane, kjer si nabirajo ligaške izkušnje Luka Šantavec, Timi Gider in Luka Žagar. Že v drugem delu lanske sezone je izstopal štirinajstletni Luka Šantavec. Dekleta so tekmovala v drugi ženski ligi v sestavi Anamarija in Eva Horvat, Dajana Gošnjak Stojko ter Eva Hauko in osvojila tretje mesto. Dekleta se bodo borila za uvrstitev na finalni turnir, med najboljših osem mladinskih ekip (U18), saj je Anamarija na začetku sezone na visokem enajstem mestu, njena mlajša sestra Eva, kadetinja, pa na dvajsetem mestu. V ekipi je še Eva Hauko. V kategoriji kadetinj (U15), v kateri nimajo ekipe, Eva Horvat začenja z visokega petega mesta in bo tako igrala samo posamične turnirje. V ekipi kadetov

Mladi rod NTK Sobota, ki dosega vrhunske rezultate.

se je Luka Šantavec s tridesetega mesta na začetku lanske sezone med 109 kadeti iz vseh slovenskih klubov po odigranih petih turnirjih od skupno šestih prebil na sedemnajsto mesto. Tako je letošnjo sezono začel z enajstega mesta. Timi Gider je na tridesetem mestu, a je v lanske sezone odigral samo tri turnirje od šestih. Za tri preostala mesta v ekipi se bodo borili Oskar Horvat, An Julijan Fujs, Aljoša Grčar, Nejc Titan in Liam Žigo. Glavni trener je zdaj že peto leto Mitja Županek. Pri delu mu pomaga legenda murskosoboškega namiznega tenisa Jože Žekš, ki je

bil prvi profesionalni trener kluba v letih 1977–1979.

Kdaj začeti s treniranjem namiznega tenisa?

Več kot dobrodošlo je, če lahko otroci začnejo namizni tenis igrati čim prej. Že pet ali šest let stari otroci se lahko z manjšimi loparji naučijo določenih spretnosti, da dobijo občutek za orientacijo v prostoru. Seveda je za otroke v tej starosti v ospredju zlasti igra in treningi trajajo največ 45 ali 60 minut ter enkrat do dvakrat tedensko. V starosti enajst in dvanajst let je vadba že vsako-

dnevna po najmanj dve uri. Z dnja leta v svoje vrste pridobivajo otroke, ki so prenehali s treniranjem drugih športov. A to je za namizni tenis že skoraj prepozno, je pa s trdo voljo in vsakodnevnimi treningi izgubljeni čas še mogoče nadoknaditi. Večina teh, ki začnejo trenirati malo pozneje, odneha po osnovni šoli, saj v prehodu iz U15 v U18 ne vidijo več smisla. Klubu pa so prav ti največ vredni, saj lahko pomagajo pri delu z mladimi.

Glavni cilj vodstva kluba je pridobiti profesionalnega trenerja in lastne prostore z vsaj štirimi ali petimi mizami za namizni tenis.

Soboški odbojkarji ne počivajo

ALEŠ CIPOT

Odbojkarji Panvite Pomgrada, ki tekmujejo v Sportklub 1A odbojcarski ligi, so v aktualni sezoni odigrali pet tekem.

Trikat so igrali v domači športni dvorani, kjer so izgubili proti Salonitu in ACH-ju ter premagali novomeško Krko. Na dveh gostovanjih so zmagali v Hočah in izgubili proti ekipi Calcit Volley v Kamniku. Domača tekma proti ekipi HišaNaKolesih Triglav je bila zaradi okužb v gostujoči ekipi odpovedana. Po petih krogih, s tekmo manj kot večina klubov v ligi, zasedajo šesto mesto med osmimi ekipami. Predsedstvo Odbojcarske zveze Slovenije je v drugi polovici oktobra sprejelo odločitev, da z namenom zaizvitve in obvladovanja epidemije covid-19 za obdobje štirinajstih dni prekine vsa tekmovanja pod okriljem zveze. Še vedno ni znano, kdaj se bo prvenstvo nadaljevalo.

Korak za korakom

»Cilj v letošnji sezoni je zlasti paziti, da se v ekipi ne pojavi okužbe. Sicer pa gremo korak za korakom, iz tekme v tekmo, zmagati želimo na vsaki tekmi. Bomo videli, kam nas bodo pripeljale igre. Uvrstitev med prvih šest ekip je prioriteta, če nam bo sreča vsaj malo naklonjena, se lahko uvrstimo tudi med prve štiri. V skladu z odlokom vlade treniramo kot običajno, šestkrat tedensko,« je razmere opisal trener članske ekipe Aleš Hribar. Vsega, da se fantje dobro razumejo in da trenirajo kakovostno. Upa, da bodo sezono lahko odigrali do konca. Če ostanejo zdravi, bo to pika na i in bo zelo zadovoljen. Na vprašanje o prednostih in slabostih ekipe je dodal: »Izre-

Domači odbojkarji posebno pozornost posvečajo izboljšanju prodornosti v napadu.

dno zadovoljen sem s sprejemalno linijo, ki je ena najboljših do zdaj. Slabost ekipe je pomanjkljiva prodornost v napadu, ki ji si

cer posvečamo pozornost in jo želimo čim prej izboljšati.« Mlajši igralci tekmujejo v drugoligaškem tekmovanju in po odigra-

nih dveh krogih med desetimi ekipami zasedajo osmo mesto. Prvenstvo je začasno prekinjeno tudi v drugi ligi.

V Fazaneriji je bil nekoč živalski vrt

KSENIJA GLAŽAR

Predstavljamo zgodbo, kako smo nato na tem območju dobili kopališče in stadion.

V letos izdani publikaciji »Zbornik – oris zgodovine športne dejavnosti v Murski Soboti – 100 let (1920–2020)« izvemmo veliko o zgodovini športa in s športom povezanih pridobitvah v občini. Med drugim tudi, kako smo dobili športno kopališče in stadion, ki mu je ob otvoritvi »kumoval« jugoslovanski kralj.

Sprehajale so se živali

Severozahodno od mestnega parka, med opuščeno strugo potoka Mali Dobel in rečico Lendavo, se razprostira parkovni gozd Fazanerija. V okviru nekdanjega Szaparyjevega fevdalnega gospodarstva je bil tod živalski vrt. Leta 1934 je takratna občinska oblast naročila domačinu, pogodbenemu arhitektu občine Murska Sobotica Francu Novaku, da izdela načrte za kopališče in stadion. Novak si je rekreacijski del mesta zamislil v Fazaneriji, industrijskega pa na vzhodni strani mesta.

Najprej športno kopališče

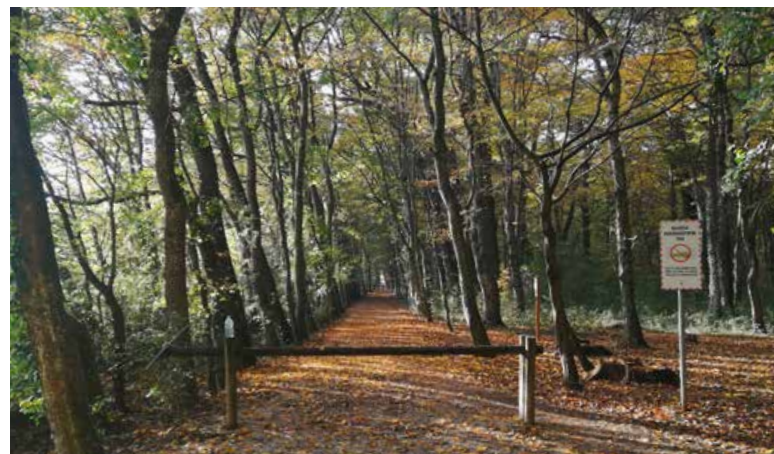
Do pobude za gradnjo kopališča v Murski Soboti je prišlo, kot izvemmo v zborniku, leta 1934. Tedanji tednik Murska krajina je 24. julija poročal, da je občinski

odbor enoglasno sklenil, da se v Murski Soboti zgradi kopališče. Predsednik občine Ferdinand Hartner je sprožil in vodil akcijo, s katero se je občinska uprava obrnila na širšo javnost. Opravil je javno anketo, ki je zaznala odobravanje in podporo občanov. Poleg zastopnikov oblasti, društev, klubov in korporacij so se anketi udeležili tudi poslanec Benko, sreski načelnik Lipovšek in druge vidnejše osebe takratne javnosti. Hartner je potrebo po kopališču utemeljil z dejstvom, da imajo manjši kraji že javna kopališča, ker so uvideli pomembnost take naprave za splošne zdravstvene razmere prebivalstva. »Da je Lendava s počasnim tokom po ilovnatem terenu in umazano vodo neprimerna za kopanje, bo pač vsakemu razumljivo. Mura pa je predaleč, vsled tega lahko hodijo tja le tisti, ki imajo čas, a tudi denar. Voda in sonce je predpogoj našemu zdravju. Zato je naša dolžnost, da to nudimo predvsem naši mladini radi resnice, da le v zdravem telesu biva zdrav duh,« je še poročala Murska krajina.

Sofinanciranje različnih deležnikov

Hartner je predstavil finančni načrt gradnje kopališča v višini 150 ti-

soč dinarjev. Pojasnil je, da bo občina iz letnega proračuna prispevala 5000 dinarjev, ministrstva za narodno zdravje, za socialno politiko in vzgojo naroda, banovina in higienski zavod bi prispevali okoli 80 tisoč dinarjev, preostanek pa denarni zavodi, društva, korporacije, zasebniki, uradniki itd., in sicer kot prispevek ali pa kot brezobrestno posojilo, ki bi se vračalo po rentabilnosti kopališča. Po izračunih bi kopališče imelo letno najmanj 15 tisoč dinarjev čistega dobička, posojilni dolg pa bi se, kot je zbranim pojasnil Hartner, amortiziral v najmanj petih do šestih letih. V ožji odbor gradnje kopališča so bili poleg Hartnerja kot predsednika občine imenovani še Pertot, Čeh, Holcman, Lainšček, Cvetko, dr. Gregore, ing. Lah, Lipič in Nemec, kot tehnična strokovnjaka pa Hofbauer in arhitekt Novak. Gradnjo je izvedlo domače zidarsko podjetje Mesarič. Petnajstletna želja občanov po modernem letnem kopališču se je izpolnila leta 1935, ko je bil v Fazaneriji zgrajen bazen dimenzij 33,5 x 15 metrov. Gradbeni stroški so znašali okoli 300 tisoč dinarjev. Približno 150 tisoč dinarjev so prispevali zasebniki iz naslova podpor in brezobrestnega posojila. V bazenu so igrali tudi vaterpolo. V tem obdobju je bil v vaterpolu in plavanju zelo aktiven Janez Nemec.

Fazanerija v jesenskem objemu danes.

Do pobude za izgradnjo kopališča v Murski Soboti je prišlo leta 1934. | Foto: »Zbornik – oris zgodovine športne dejavnosti v Murski Soboti – 100 let (1920–2020)«

Naslednje leto še stadion

Leta 1936 so se lotili gradnje stadiona z nogometnim igriščem. Otvoritvena svečanost je potekala 28. junija istega leta, čeprav so na novem igrišču nastopali že prej. V novo športno igrišče je bilo, kot piše v zborniku, vloženi 109.660,52 dinarja. Pomoč takratne Dravske banovine je bila minimalna, in sicer le 497 dinarjev. Večji del so zato prizadevalni člani upravnega odbora zbrali s prostovoljnimi prispevki, prireditvami, tombolo, plesi in tedenskimi čajankami. V to niso vštete prostovoljne delovne ure, ki jih je bilo prav tako precej. Stadion je bil poleg nogometnega igrišča dopolnjen z atlet-

skimi napravami in tribuno. Otvoritvi je »kumoval« kralj Jugoslavije, zato je bil stadion poimenovan kot Stadion Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in je bil med najlepšimi v Jugoslaviji.

Danes rekreacijski poligon

V Fazaneriji so danes poleg kopališča in nogometnega stadiona še trim steza in teniška igrišča, skoznj se vijejo sprehajalne in pohodniške poti, ki so primerne tudi za nordijsko hojo. Ob Fazaneriji poteka kolesarska Pot užitka. Po zelenih površinah mesta vodi t. i. Soboška zelena pout, ki Fazanerijo povezuje z mestom.

Kako naprej v Plesni šoli Zeko?

ALEŠ CIPOT

Plesna dejavnost je v tem letu na velikem udaru. Po navadi je Dejan Zečević optimist, toda tokrat je manj optimističen kot ob prvem valu.

Prvič so morali plesno šolo zapreti v glavni sezoni med marcem in majem. Dovoljenje za delovanje za tekmovalce so dobili šele konec maja, junija pa še za rekreativce, vendar za slabše mesece, v t. i. mrtvem delu sezone. Julija in avgusta namreč tečaje in vadb zaradi počitnic načeloma ni. A tokratne počitnice so bile izjema, saj so s peščico zagrizenih kondicijo in formo ohranjali tudi julija in avgusta. Nekaj upanja na boljše čase je bilo v septembru, a le pri plesnem delu. Z vpisom v plesne tečaje so bili kar zadovoljni, še zlasti pri začetnikih. Popolnoma

drugačna slika je bila pri skupinskih vadbah. »Drastičen upad pri skupinskih vadbah gre pripisati vsakodnevnemu ustrahovanju ljudi, kako nevarna je vadba, pa čeprav niso podali nobenih podatkov o okuženih. Dobili smo celo odgovor Nacionalnega inštituta za javno zdravje na vprašanje o okuženih v tako imenovanih fitness centrih: 'Vir okužbe je v številnih primerih težko opredeliti, saj je ta zaradi številnih dejavnosti posameznika med vsakdanom (služba, prosti čas, družina, prijatelji, šport) pogosto zamegljen. Vir okužbe je mogoče natančneje določiti pri izbruhih. V epidemii

ološki službi NIJZ nismo obravnavali izbruhov v fitness centrih.' Kljub vsem ukrepom za varno vadbo, ki smo jih uvedli, se odraža bojijo,« še doda Zečević.

Možen tudi najmanj zelen scenarij

Za zdaj vse vadb izvajajo po spletu, da ohranjajo stik s člani. Kot kažejo raziskave, in to je opaziti tudi v praksi, je veliko ljudi izgubilo voljo do vadbe in plesa. V Plesni šoli Zeko upajo, da bodo tekmovalci vztrajali, saj je za njimi psihično naporna sezona. Odpovedali so vsa evropska in

Posledice izbruha koronavirusa čutijo številne dejavnosti, tudi plesne šole.

svetovna prvenstva ter preostale plesne turnirje. »Trenirali smo na polno brez premora od maja do ponovnega zaprtja, tudi med počitnicami. Zadnji mesec so sledili dodatni treningi ter priprava kostumov, scene in glasbe. Potem je teden dni pred državnim prvenstvom spet prišla odpoved. Težko je gledati razočaranje teh otrok, ki so garali in upali, da bodo lahko nastopali.« Kako naprej, je vprašanje, s katerim se srečujejo vsak dan. Zaradi velikih obratovalnih stroškov so si nakopali ve-

lik minus in trenutno porablja-jo privarčevani denar, saj je priliv premajhen, da bi pokrili stroške. Kot pravi Zečević, lahko tako delujejo nekaj mesecev, ne pa leto dni in več. Na mizi so različni scenariji, a so odvisni od najemodajalcev in ukrepov. Verjetno do naslednjega septembra ne bodo mogli normalno delovati, zato se bodo morali prilagoditi in mogoče sprejeti težko, za nekatere mogoče šokantno, a nujno odločitev, če bodo želeli te čase preživeti s čim manjšimi izgubami.

KOLEDAR DOGODKOV

petek, 27. 11. 2020, ob 18.00

ZABAVNO DRUŽENJE – pogovorna delavnica (Breda Dular)

Delavnice potekajo prek Zooma (obvezne prijave).

Hiša Sadeži družbe Murska Sobota

ISSN št.: C501-4166

*Uredništvo medija ne odgovarja
za kvaliteto in slovnično
pravilnost izdelanih oglasov,
poslanih s strani organizatorjev
dogodkov.*

Hiša je zgorela in sanje vzela. Pomagajmo jim!

UREDNIŠTVO

Na Kroški ulici 15 v Murski Soboti je nedolgo tega izbruhnil silovit požar. Zagorelo je na novi, skoraj dokončani stanovanjski hiši, grajeni na trajnostni način.

Mlada družina je po požaru ostala brez hiše, na kateri so temeljile njihove sanje o življenju, povezanem z naravo. Gasilci so poskušali silovit požar ukrotiti z obsežno gasilsko intervencijo, v kateri je sodelovalo kar osem gasilskih društev iz mestne občine in okoliških občin. Gašenje je trajalo še vso noč, varovanje požarišča pa še del naslednjega dne. Gasilci so požar uspeli zavezati do te mere, da so pred najhujšim zavarovali sosednje objekte ter s tem obvarovali življenja ljudi in okoliško premoženje. Toda ognjeni zublji so bili usodni za novo stanovanjsko hišo, ki je bila v silovitem požaru popolnoma uničena.

Gradili več let, potem pa ...

Stanovanjska hiša, ki je zgorela v požaru, je bila novo bivališče družine Šadl-Kolbl, ki si je novi dom ustvarjala v Murski Soboti, na zemljišču nekdanje znamenite Matuševe delavnice. Matej Šadl in Sanja Kolbl sta dom gradila več let. Ker ima družina zelo rada naravo, so hišo gradili trajnostno, večinoma iz naravnih materialov lesa, slame in gline, da bi bila čim bolj okolju in zdravju prijazna. V gradnjo so vložili nešteto ur dela ter veliko energije in denarja, po svojih močeh so jima pomagali tudi starši. S tremi otroki Arielom (8 let), Noahom (6 let) in najmlajšim Adamom (2 leti) so se že veselili vselitve v novi dom, ki so jo načrtovali za začetek prihodnjega leta. Toda vse njihove sanje so se tistega ponedeljkovega popoldneva zrušile v kup pepela. Hiša je bila v požaru popolnoma uničena. Uničeno je bilo celo vse delovno orodje in tudi material za dokončanje, ki so ga hranili v notranjosti zgradbe. Natančen vzrok požara še ni znan, na srečo so vsi ostali nepoškodovani, na požarišču pa so ostale nevarne ruševine, ki so

ogrožale okolico. Objekt je bilo zaradi možnosti nastanka še večje škode ter nevarnosti za okoliške ljudi in premoženje nujno čim prej porušiti. Poleg prvega šoka je tako sledil še drugi, ko je bilo treba to, v kar si vlagal vso svojo energijo, porušiti do tal, rušitev pa je bila povezana še z visokimi stroški.

Škoda je ogromna

Po nestrokovni oceni policistov je škoda ocenjena na 70 tisoč evrov. Po oceni očeta Mateja je ta za vsaj dva- do trikrat višja, saj so v gradnjo vložili ogromno. Hiša je bila namreč v zaključni fazi izvedbe z vsemi izvedenimi instalacijami, ogrevanjem in večino dokončanih notranjih ometov.

Imajo upanje

Mlada družina trenutno živi pri starih starših na Krajni. Vse tolažilne besede prijateljev, znancev in tudi popolnoma neznanih ljudi jim dajejo upanje in moč, da bodo skupaj zmogli ponovno zgraditi svetlo prihodnost. Po požaru jim je na pomoč priskočil tudi Rdeči križ Slovenije, OE Murska Sobota in odprl transakcijski račun za zbiranje dobrodelnih prispevkov za pomoč družini pri ureditvi njihovega novega doma. Srčno se zahvaljujejo vsem dobrim ljudem, ki so že darovali za pomoč družini v stiski, in vsem, ki jim bodo s prispevkom še pomagali. Z zbranimi sredstvi si bo družina ustvarila nov dom, v katerem bi lahko na novo zaživel. Hkrati so neizmerno hvaležni vsem, ki so pomagali v gasilski intervenciji, Rdečemu križu Murska Sobota in preostalim humanitarnim organizacijam, Mestni občini Murska Sobota, Zavodu Detel ter vsem neimenovanim, ki so jim materialno in moralno pomagali.

S tremi otroki Arielom (8 let), Noahom (6 let) in Adamom (2 leti) sta se Sanja in Matej že veselila vselitve v novi dom, ki so jo načrtovali za začetek prihodnjega leta.

Vse njihove sanje so se tistega ponedeljkovega popoldneva zrušile v kup pepela.

Kako jim lahko pomagate?

Družini lahko pomagate z nakazilom dobrodelnega prispevka na račun:

Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Murska Sobota,

Ul. Staneta Rozmana 3, 9000 Murska Sobota

Št. TRR: SI56 0234 0001 0419 250, sklic: SI 00 19102020-15,

koda namena: OTHR, namen: POŽAR

ali

s **SMS-sporočilom** s ključno besedo **POZAR5 na 1919**, s katerim darujete 5 EUR

(SMS-sporočila omogočajo operaterji Telekom, A1 in Telemach).